

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

הניגון

הפודקאסט 'הללוי' בפרק
מרטיט - סיפורו של
ארבע בבות

ההתעוררות

יש אינדונזי
אחד שלא
יודע את ה'?!
הרב שניאור
קץ זצ"ל

כ"ט בסלו

האיחולים

מאז שנכנסת
לחיי התחלתי
לדבר אהבה...

חנה סלם
במכתב
ברכה לתורת
החסידות

חג החסידות ה'תשפ"ו

הצימאון אמני 'צמאה', אברהם פריד ומוטי שטיינמץ,
בדיבורים מהלב עם הרב משה שילת

ילדים בחתונה של ההורים
מיכי יוספי

אור בהירות הדרך
עדה האוזר

ההמצאה שאתם חייבים להכיר
אהרן רזאל

לא חוזרים מ"צמאה" בלעדקהם

רבי המכר
המבוקשים
במחירים
של פעם
בשנה

גברים
יום חמישי י"ד בכסלו 4/12 • 11:00-02:00
מוצ"ש ט"ז בכסלו 6/12 • 20:00-02:00
יום ראשון י"ח בכסלו 7/12 • 11:00-01:00
יום שני י"ח בכסלו 8/12 • 11:00-01:00

בנייני האומה ירושלים
י"ב - כ' בכסלו • 2.12-10.12

נשים
יום שלישי י"ב בכסלו 2/12 • 11:00-01:00
יום רביעי י"ג בכסלו 3/12 • 11:00-01:00
יום שלישי י"ט בכסלו 9/12 • 11:00-01:00
יום רביעי כ' בכסלו 10/12 • 11:00-01:00

רק ביריד החסידות של צמאה
3 ספרים ב-100 ש"ח
4 ספרים ב-100 ש"ח
5 ספרים ב-100 ש"ח

מתחם משחקים

ספרי ילדים

סיפורי צדיקים

הגות חסידית

החסידות לענפיה

תורת חב"ד

אבות החסידות

מתחם השקות

כנסו עכשיו - sifreiorhachaim.co.il

מבצעים ייחודיים לבנייני האומה בלבד!

הירק של חסלט

מפוקח משאריות חומרי הדברה

תוודאו שה"חסלט" שלכם באמת

חסלט

אף אחד לא עשה סקר כזה, אבל אם היו עושים אז בואו נגיד שבערך 84% מהאנשים שנתקלים בירק מהדרין אומרים "טוב נו הם בטח מפוצצים אותנו בריסוס". שזה די מעצבן אותנו כי כל המוצרים של חסלט מפוקחים משאריות חומרי הדברה על ידי גוף רשמי (תחפשו את החותמת של "דרך המעבדה" על השקית שלנו (כן, כן, אנחנו יודעים שאתם כבר רוצים לקרוע אותה ולהסתער על הכרוב, אבל תסתכלו רגע))

**לחיות עם הנביאים
ספר שמואל**
2 חלקים
מאת הרב אשר פרקש

**כגישות עם התניא -
מוח שליט על הלב**
מאת הרב שמואל רסקין

על האש
תניא לנוער
מאת אורי צוקר

הללו
הסיפורים שמאחורי
הניגונים בצמאה

החדשים של מעיינותיך

בית הוצאה לאור לספרות חסידית

ביריד החסידות תשפ"ו

**תורה אור המבואר
- סדרה חדשה**
בראשית ב

**תורה אור ולקוטי תורה
מועדים**
2 חלקים עם ביאור הרב
עדין אבן-ישראל

**אור וחיות
נפשנו**
מאת הרב מענדל וכטר

**אוצר לקוטי שיחות
גאולה ומשיח**

**התוועדות עם הרב
שניאור זלמן גופין**
חלק שני

תובנות הרבי
מאת הרב אריק מליכאלי

כולנו מבינים שבסוף הם יפלו...

אנחנו כאן כדי לתפוס אותם רגע לפני הנפילה

השנתיים האחרונות הכניסו משפחות רבות בישראל
לסחרור כלכלי שאי אפשר לצאת ממנו לבד
ארגון פעמונים שם כדי להעניק סיוע כלכלי ותוכנית ליווי שתעלה אותם על דרך המלך

כיוון שאין להם את העתיד!

פעמונים
מגלים אחריות

paamonim.org

תרמו עכשיו:
1-800-35-10-12

עצמ

ניגון עם שורשים

נותרו כרטיסים אחרונים
במופע גברים יום ראשון
י"ז כסלו 7/12 בשעה: 21:30

תפילייב

לראשונה בצמאה!

כרטיסים אחרונים

פודקאסט ותפילה
נפגשים על הבמה!

יום ראשון י"ז כסלו 7.12.25 20:00

פתיחת דלתות 19:30 אולם יטדי'

עלות ההשתתפות: 35 ש"ח | לרוכשי כרטיס למופע צמאה: 15 ש"ח

להבין את מנגינת הלב

יהושע לימוני | נריה מויאל | בני לנדאו | שמוליק קפלן

לפרטים ולרכישת כרטיסים: TZAMA.CO.IL

עיתון גמול

התזונה שלנו על זקנה על כהן לכבוד דג הגאולה י"ט כסלו מזע"ש וישלח ט"ז כסלו

בנייני האומה | ירושלים עיר"ה | 20:00

סעודה
 מעולה

צופע
 התזונה
 האזרחי

ירמיהו
 באולם נפרד
 בשעה 21:30

רכישת כרטיסים
 ב"גלנטיק" ובטל:
 03.313.7474

לא מתקיים מכירת כרטיסים במקום

דב שג"ר דוסייה דוב
בערל לאזאר
 שליט"א

משפיע חב"ד ר' אונטינה דוב
אשר פדקש
 שליט"א

שליח ומשפיע דאנטוודן דוב
שבת סלכטיצקי
 שליט"א

דמו"צ המפורסם דוב
שניאור אשכנזי
 שליט"א

יריד החסידות הענק פתוח עד 2:00 בלילה

כניסה למתחם בנייני האומה
 בעלות של 10 ש"ח בלבד

פרקי נצנה

אברהם פריד | מוטי שטיינמן
 ומקהלת נרננה

התזעורת
 מיוזנת
 נוספת
 לכני הישבות
 ליל שישוי י"ד כסלו
 בשעה 12:00 בלילה
 בהשתתפות המשפיעים
 דוב אשר פדקש
 ודוב שבת סלכטיצקי

לצאת ידי חובה - והאבא חזר למקומו בצעדים שבישרו מעין הקלה כזו, כביכול הסיוט מאחוריו.

יואלי המשיך והזמין את האבא של הכלה, כשהוא משלב חרוזים, משלים ופתגמים כיד ה' הטובה עליו. כמובן, כשאבי המשפחה קם לרקוד - היה סביבו עוד מעגל של בני המשפחה, במעין טקס שלם, והפער בין הריקוד הזה לריקוד הקודם של אבי החתן, שנעשה בבדידות ובלי שאף אחד הצטרף וליווה אותו, היה מכמיר לב.

בשלב הבא, יואלי היה צריך להזמין את החתן עצמו לרקוד עם הכלה, שזה מהווה כמו שיא האירוע. "כשאני מזמין את החתן", סיפר יואלי, "בדרך כלל נהוג לדבר בשבח החתן ובמעלות של הכלה, גם בחריזה. אבל פתאום עלה במחשבתי דיבור אחר ממה שהכנתי מלכתחילה.

"פתחתי ואמרתי, בנעימה מיוחדת, שכתוב בזוהר שהנשמות של אבות ואימהות המשפחה, כמה דורות לאחור, יורדות מגן ערן לחתונה של צאצאיהם, כשהם באים לראות האם התפילות שלהם על צאצאיהם התקיימו. אבל תדעו לכם", המשיך יואלי וסיפר על קורות החתונה ההיא, "שכתוב בספרים הקדושים שלא רק הדורות הקודמים מגיעים, אלא גם הנשמות העתידות לבוא לעולם מהזוג הצעיר שלפנינו מגיעות לחתונה, והן כמו שואלות את החתן והכלה: האם אתם מתפללים עלינו שתהיה אהבה ואחוה בבית, שתמיד תאהבו אותנו ואנחנו תמיד נאהב אתכם? האם אתם מתפללים עלינו שתמיד נרגיש נוח בבית ונשמח לחזור אליו? ...!"

"סיימתי את דברי הפתיחה הללו", סיפר יואלי בהתרגשות, "כשאני לא משער לעצמי איך הדיבור הזה ישפיע על החתן. המשכתי והזמנתי את החתן לרקוד עם הכלה, אלא שאז החתן ביקש מהכלה להמתין רגע, ופתאום הוא קם ממקומו ופנה לאבא שלו שישב קצת מרחוק, כאמור, ואמר לו: "אבא, בוא בבקשה לכאן! ...!". כמובן, זה נאמר בידיש: "טאטי, קים אהער". אגב, את המילה "אבא" בידיש אומרים בדרך כלל "טאטע", ואילו "טאטי" זה מעין כינוי חיבה, כמו אבוש או אבא'לה...

בכל אופן, הפעם האבא קם עם מבט יותר מאושש והם החזיקו ידיים זה לזה, החתן הסתכל לאביו בעיניים, האבא הסתכל גם הוא לבנו החתן בעיניים, וככה הם עמדו משך זמן מה ואחר כך התחבקו ממושכות. עין לא נשארה יבשה באולם.

קרוב המשפחה ניסה להניא אותו מהחלטה. "אין לך לב?? אתה מבטל ברגע האחרון, ועכשיו כבר לא נוכל למצוא מישהו אחר, זו עונה עמוסה...". יואלי לא נשאר חייב: "לי אין לב?? אני עושה את זה דווקא בגלל שיש לי לב!!".

רגע של השראה

חברים, הנקודה הזאת היא כל כך יקרת ערך, והיא מתחברת מאוד לקשר שבינינו לבין הקב"ה. כביכול אנחנו אומרים: ריבוננו של עולם, אולי באמת היינו מסוכסכים, התנהגנו לא בסדר וכביכול זרקת אותנו מהבית שלך. אז עכשיו הבה נתפייס. תסתכל לנו בעיניים, נסתכל לך בעיניים כביכול, ושם תימצא האהבה.

לסיום, יש כאן נקודה חשובה שכדאי לשים לב אליה. לפעמים בן אדם עבר משהו רע בחייו, ועליו לדעת שזה לא לחינם - יש לו אפשרות להביא ברכה לעולם כתוצאה מאותה נקודה עצמה. הרי איך כל הסיפור הזה התרחש? בזכות העובדה שיואלי שחווה את הניכור לאביו הבין מה זה אומר למדר את האבא בחתונה של הבן שלו, ולאור זאת הוא החליט שהדבר הזה לא יקום ולא יהיה.

נוסף על כך, כמובן, הצעד שיואלי עשה הביא איתו רגע של השראה שמיימית, כשנפלה לו המחשבה לדבר על הילדים העתידיים המגיעים גם הם לחופה של ההורים ומבקשים מהם להשרות בבית שלום ושלווה, מה שהביא להבנה שההתפייסות של בן עם אביו זה הדבר הכי נפלא שחתן יכול לעשות כליל חתונתו עבור נשמות ילדיו העתידיים. לחיים לחיים.

שלום חברים, הפעם אני רוצה לספר לכם סיפור שנגע בי מאוד. אולי שמעתם על תפקיד הברדחן בחתונות חסידיות. כמובן לא מדובר בקומיקאי, אלא זה מעמד מאוד רציני שמתקיים בסוף החתונה, במסגרת מה שנקרא 'מצווה טאנץ', ריקוד מצווה. הכלה מחזיקה בידה את צדו האחד של אבנט ארוך, ובראשו השני מחזיק אבא שלה או קרובים אחרים שרוקדים איתו.

יחסית, המעמד הזה נערך בשלב די אינטימי של החתונה, בשעה מאוחרת, אחרי שרוב האורחים כבר עזבו ונשארה רק המשפחה הקרובה משני הצדדים. הרבה פעמים למעמד הזה שוכרים מנחה שחורז חרוזים מיוחדים - מאולתרים או מוכנים מראש - הקשורים במשפחת החתן והכלה, והטומנים בחובם מסרים לחיים. מלאכת החריזה הזו היא מאוד איכותית ומקצועית. הברדחנים הם אנשים מיוחדים בעלי יכולת הנחיה וניהול של טקס שלם, תוך כדי חריזה במילים ושילוב משלים וסיפורים - וכל זה בניגון ונעימה מיוחדת.

למי אין לב?

אחד המנחים הידועים יותר בעולם החסידי, בפרט בארה"ב, הוא יואל ליבוביץ', והוא גיבור הסיפור שלנו. באחד הימים קבעו איתו לערוך בדחנות בחתונה מסוימת שתתקיים בתאריך פלוני, וסיפקו לו מראש את המידע הנדרש הקשור למשפחות משני הצדדים, כי כאמור, הברדחנות היא ממש עבודת יצירה והיא דורשת הכנה מפורטת.

באחד הימים הסמוכים לחתונה הבחין פתאום יואלי שלא שגרו לו מידע בנוגע לאבא של החתן. הוא טלפן לקרוב המשפחה שהזמין אותו ותהה באוזניו לפשר העניין. בתגובה אמר לו הקרוב: "את האבא אל תזמין לרקוד עם החתן. הוא והחתן לא מסתדרים. החתן לא אוהב אותו, וזה יצער את החתן אם תזמין אותו..."

יואלי נרעש. כשסיפר את הסיפור הוא הוסיף שהוריו שלו עצמו התגרשו בצעירותו, ושנים רבות הוא לא דיבר עם אבא שלו - הוא לא פירט מאיזו סיבה. "שש עשרה שנה ארכו עד שזכיתי למפגש עם אבא שלי", הוא אמר, "ולכן אני כל כך רגיש למקרים כאלה". אי לכך, הוא הגיב נחרצות לאותו קרוב משפחה: "סליחה, אבל אין מצב שאני לא מזמין את האבא!". הלה נבהל ואמר לו: "לא, לא, החתן שונא אותך!". "בלתי אפשרי", אמר יואלי. "אני מבקש את סליחתכם, אבל אני לא יכול לבוא לחתונה שכזו".

קרוב המשפחה ניסה להניא אותו מהחלטה. "אין לך לב?? אתה מבטל ברגע האחרון, ועכשיו כבר לא נוכל למצוא מישהו אחר, זו עונה עמוסה...". יואלי לא נשאר חייב: "לי אין לב?? אני עושה את זה דווקא בגלל שיש לי לב!!". "אתה יודע מה?" אמר לו קרוב המשפחה, "תזמין את האבא לריקוד קצר, אבל שיהיה המינימום שבמינימום, כדי שיהיה כמה שפחות צער לחתן ולמשפחה...". בליט ברירה, יואלי הסכים להצעת הפשרה.

נשמות מופיעות, אחורה וקדימה

מעמד המצווה טאנץ עמד להתחיל. יואלי הגיע למקום, נטל את המיקרופון והזמין בחרוזים יפים את האבא, תוך שהוא משתדל שהדברים יהיו מכובדים אבל קצרים. ואכן, הוא ראה אדם קם מכיסאו בקצה האולם, עיניו כבויות, קומתו שחוחה. הוא הגיע לאיטו ונטל את הידיים של הבן, החתן, ויצא איתו בריקוד מאולץ. הבן לא הסתכל על האבא, האבא לא הסתכל על הבן, הם עשו כך כמה סיבובים בשביל

רפורמת החלב תחזק את ישראל!

מסע קצר בעקבות מסע הפייק נגד רפורמת הורדת יוקר המחיה של שר האוצר סמוטריץ

פייק 1

"טורקיה תשלוט בשוק החלב הישראלי"

למה דווקא טורקיה? למה לא איראן, או סוריה? טוב זה פשוט טיעון מגוחך, כי אין אף סעיף ברפורמת החלב שמדבר על ייבוא חלב מטורקיה. פשוט קשקוש מוחלט. טענה שלא שווה להתייחס אליה.

פייק 2

"רפורמת החלב תפגע ברפתנים"

קשה להתחיל לפרט את הכשלים בשוק החלב הישראלי כיום. הרפורמה דווקא תסייע לרפתנים והממשלה תקדם חבילת סיוע לרפתנים, לייעול ענף החלב ולסייע לעתידם הכלכלי. בנוסף תוענק רשת ביטחון לרפתנים, שעדיין יזכו ל"מחיר מטרה".

המדינה תסייע לרפתנים להשקיע ברפת ולשפר את יעילותה, כולל מענקים ותמיכה כספית לשדרוג הרפת והתייעלות: שיפור מתקני חליבה, תשתיות ואוטומציה.

פייק 3

"אתם מחסלים את הציונות"

נו, באמת. המונופולים הגדולים ממש לא דואגים לציונות, להיפך, הם שופכים כמויות אדירות של חלב שמיוצר בישראל מידי שנה כדי לשלוט במחירים היקרים של השוק ומחזיקים את שוק הרפתות בישראל בתנאים לא ריווחיים.

ואם כבר מדברים על ערכים, ציונות זה לדאוג שכל ילד במדינת ישראל יוכל לקנות מעדן חלב, תהיה לו רווחה כלכלית וביטחון תזונתי, וכל אזרח ישראלי יוכל לחיות בכבוד.

ציונות זו כלכלה משגשגת וישראל חזקה, בה מחסלים את יוקר המחיה עם הורדה של 20% במחירי מוצרי החלב.

פייק 4

"אם תהיה מלחמה לא יהיה חלב בישראל"

טוב, באותה מידה אפשר להגיד שאם תהיה מלחמה לא תהיה חיטה בישראל, כי גם רוב החיטה בישראל מיובאת מחו"ל ושאם תהיה מלחמה גם לא יהיו בישראל רכבים – שמיוצרים בסין ובגדים – שמיוצרים בטורקיה, ובשר – שגם חלק גדול מהבשר מגיע לכאן ממשחטות בחו"ל.

היו לנו פה שנתיים של מלחמה והייבוא המשיך. כי השוק יודע לעבוד מצוין גם בזמני מלחמה.

וכמובן שתמיד יישארו בישראל רפתות ומחלבות. פשוט המונופולים יפסיקו לחלוב לכם את הכיס.

מוצרי החלב בישראל יקרים ב-47% מהמחיר באירופה
רפורמת החלב תביא להוזלת 20% במוצרי החלב בישראל

סמוטריץ לך על זה!

מוגש בידי לובי האזרחים להורדת יוקר המחיה

חנה סלם

ברכה ליום חגגן, חסידות

י"ט כסלו, הזדמנות מיוחדת להתבונן, להודות, לכתוב לך כמה מילים, אני יודעת שתוכלי לראות גם את מה שבין השורות, לדלות מאותיות עומקים. ומן הרווח שבין האותיות תעשי לך קישוטים. רציתי לומר לך כמה את יקרה, להודות לאלוקה עושייך שזכיתי להכירך, גם אם יש לי עוד כל כך הרבה ללמוד מאור נשמתך. רציתי לומר לך שמאז שנכנסת לחיי אני כבר לא מסתכלת על המציאות באותן העיניים, פתחת לי פתח לראות מעבר, גבוה יותר, מאיר יותר, עמוק יותר. מאז שנכנסת לחיי הכל קצת יותר מאוחד, מבושר, קול קורא מן השמיים להתבונן.

מאז שנכנסת לחיי החגים כבר לא אותו הדבר, הימים הנוראים הם גם ימי רחמים וסליחה, אני זוכה שבעת ימים לשבת בצל האמונה. אור הנרות מאיר בכל חדרי הלב, מקדש את העיניים, מזמין אותי לברך גם על נרות של אחרים, נסים, בימים ההם בזמן הזה.

פירות הארץ הטובה מברשים לי גאולה, מסכות וריקודים הופכים לקודש קודשים, מגלים לי סוד מגילת סתרים. את מוציאה אותי ממיצר כל שנה ושנה, הופכת לחם עוני, ללחם אמונה.

את מלמדת משמעות של ספירה, מגלה שמי שמצליח להודות על ראשית תבואה, ביכורי אדמה, יוכל לקצור פירות גם בלימוד התורה.

לימדת אותי ערכן של אותיות, אש על גבי אש, לימדת שלכל תג תילי תילים של אהבה, לימדת שגם אני חלק משישים ריבוא אותיות התורה.

התורה הזאת, שהיא כולה שמותיו של מי שאמר והיה העולם.

לימדת שכשכואב לנו זה כי כואב גם למלך, לימדת שיש לנו גורל משותף ובכל מקום שגלינו גלתה עמנו שכניה, וכשמתגלה אורך, אורנו, מתגלה גם אורו של עולם.

לימדת אותי שנקראנו בני אף על פי שרחקנו מעט, לימדת שכל הלכוך הזה הוא רק חיצוני, ומתנקה במעט אור, שבכוחו לדחות חושך גדול, לגלות חלק אלוהי ממעל.

לימדת אותי שלכל איש יש שם, מהות שליחות, קול נשמה, לימדת אותי להטות אוזן לשמוע קולה.

רציתי שתדעי שמאז שנכנסת לחיי התחלתי לדבר אהבה, הבנתי שכל המאורעות, כל הגופים הנפרדים, הם בעצם אחד, שואפים אל אותו המקור, צמאים לקודש. לימדת אותי מהו "בשם כל ישראל".

הצלחת באורך המאיר למרחוק, ליצור געגוע קדוש, עשית מד' אמות של הלכה, סיפור אהבה.

לכבוד יום חגגן רציתי להודות ולברך, שתזכי לחיי עולם, תמשיכי להיות נחל נובע מקור חכמה, שנזכה שיתרחב אורך הטוב, יאיר בכל פינה, ויפוצו מעיינותייך חוצה.

באהבת עולם,
חנה
sellamhay@gmail.com

פטנט רשום: התוועדדות!

לא בכל יום אני מכיר לכם מושג חדש. שמעתי עליו לפני יותר מעשרים שנה, מסיני תור. אומרים שהוא הומצא אי שם סביב המדורות והניגונים, בין חוות מעון לגבעת עדי עד, בתקופה של ה'צ'מפּעָה'... ומהו? ובכן, מחד, כולם מכירים את עניין ה'התוועדדות', חוויית השיא של החסידות. זה שולח אותנו לחב"ד. התקבצות חברים ביחד, ניגונים, לחיים, סיפור חסידי, התרוממות הנפש וקבלה לעתיד. מאידך ישנה עבודת ההתבודדות, וזה שולח אותנו לברסלב. אתה לבד. שקט. מירון. ציוץ הציפורים... לב נשבר... ועכשיו, אם נצרך אותם יחדיו מה נקבל? התוועדדות!

אם אתה בחדר אוכל של איזו ישיבה, פלורוסנטים בוהקים, באמצע ניגון 'לוי יצחק' כשעל השולחן הארוך צלחות פלסטיק וכמה שניצלים טבולים במטבוחה 'צבר'. זה הזמן להתוועדדות!

התוועדדות! תארו לעצמכם, באמצע שאתם מתוועדים יחד, יש ניגונים, יש משקה טוב, יש מישהו בפניה שמספר סיפור, אתם במסע מעבר לזמן... ומאידך, אתה מתבונן פנימה, רגע עם עצמך. וככה, נפתח בך ערוץ ישיר חרישי אל הבורא, 'הגל השקט'. אתה לוחש: אבא, תודה. או: אבא, רציתי לדבר אתך על משהו... ה', היכן אני בעולם? ומה אתה רוצה ממני?...

אפשר לנסות את זה, גם אם אתה בבנייני האומה הגדוש, נשען על קיר האולם החשוך בהתוועדות י"ט כסלו, וגם אם אתה בחדר אוכל של איזו ישיבה, פלורוסנטים בוהקים, באמצע ניגון 'לוי יצחק' כשעל השולחן הארוך צלחות פלסטיק וכמה שניצלים טבולים במטבוחה 'צבר'. זה הזמן להתוועדדות! אם לא נעים לך שיראו אותך מרחש בשפתותיך, תגיד שאתה אומר 'ברכה אחרונה' על ה'בפלים' או משנן את מהלך הסוגיה מ'סיידר בוקר'... מקסימום עצום עניין ותלחש 'התוועדדות'. יעזבו אותך מיד...

בפרשת וישלח יש רגע כזה. יעקב אבינו שנותר לבדו. רגע שקט בין לבן לעשיו, בין חרן לארץ ישראל. הוא יודע. אסור לי לפספס... זה הזמן לעשות 'נוק אוט' לשרו של עשו. לליל חורף כנעני שכזה, נשגב ה' לבדו, ויעקב נותר לבדו, ואנחנו מקבלים את השם 'עם ישראל'.

הזמנתי לא מזמן להתוועדות ד' חשוון ב'אורות שאול' בדרום תל אביב לכבוד הרבי מפאסצנה. היה מרגש לצאת מהמכוננית בין המקומיים הוותיקים לבין העובדים הזרים, בין הגיבן הקדוש שטאטא שם את הרחובות ובין ר' שלמה שהלך שם עם גיטרה ופגש אותו...

פתחו בניגון שכלל שלא הכרתי. הרב צחי קליין שהזמין אותי אמר לי שזה מחסידות הוסיאטין שהיא משושלת רוזין. פה, בתל אביב, יש סניף לממלכת רוזין. כל האדמו"רים של החסידות גרו פה!

כשקמו לרקוד סביב בית המדרש, התרגשתי עד דמעות מהתחייה החסידית בדור שלנו ובכלל מהקדושה שמתחדשת פה בארץ ישראל.

עכשיו אני מבין, היו אלה דמעות של התוועדדות! לחיים לחיים.

מחפש

לימוד בעוצמה?

רוצה לעבוד את ד'

ברוח חסידית?

לא מוכן לוותר

על בניין האישיות?

הגעת ליעד הנכון

ישיבה קטנה

נחלת יוסף

שבי שומרון

מזמינה אותך לשבת הכרות

יום א' א'ישי כ"א כסלו 28

מוצאי שבת פרשת ויטב כ"ג כסלו

בואו לטעום את אוירת בית המדרש המיוחד שלנו

נשיא הישיבה - הרב יושע ליאור

ראש הישיבה - הרב יחזקאל מרדכי שמידט

הרב יוסף שוורץ - הסבא קדישא מנחיה

לפרטים והסעות: אריאל קורן 058-6855233 | הרב יעקב משה 054-5924195 | משרד 09-8007000

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

סוף שנה

חיסול מלאי 2025

התחייבות למחיר הזול בישראל!!!

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-14:30 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 22:30

☎ *5018

בתוקף עד- 31.12.25 | בכפוף לתקנון באתר ובסניפים | התחייבות למחיר

PAYNGO.CO.IL

הזול ביותר כנגד כל הצעת מחיר רשמית על אותו הדגם ובאותם תנאים

חיבוק או תקווה?

"ותקרא שמו בן-אוני ואביו קרא-לו בנימין".

רחל אמנו מכניסה את כל כאבה בשמו של בנה הנולד לה, בן אוני - בן צערי. בן שנולד מתוך רגעי צער של לידה קשה, ושמבטא את צערה על כל השנים שחלפו ללא ילדים. אבל רחל אמנו חווה כאן לא רק את צערה הפרטי כאשה עקרה, וכאשה המקשה ללדת, היא חווה את צערה כאמא שלנו. אמא של בנים שלאורך דורות היא יודעת שעוד יחוו כאבים וקשיים, ועל כך היא מצטערת: בן אוני - בן צערי.

גם יעקב אבינו, כמו רחל, מרגיש כאן לא רק אבא פרטי לבנו הנולד לו, אלא אבא לבני בניו שעוד יהיו. גם הוא רואה רחוק, לדורות, את מצבם של בניו. אבל יעקב בוחר שם אחר. שם שמביא איתו הרגשה אחרת, שנושבת ממנו רוח אחרת.

"אבל אביו קרא לו בנימין על שם ארץ ישראל, היינו שיעקב אמר שגם עתה צריכין לקרותו בנימין על שם ארץ ישראל, שהוא בחינת שמחה" (ר' נתן, מתוך ליקוטי הלכות). אמנם רחל רואה רחוק, אבל יעקב רואה יותר רחוק.

יעקב רואה את התיקון שאחרי הקושי. הוא רואה את המנוחה שאחרי הטלטה. ימין, כינוי לארץ ישראל, למקום השלם שאליו מגיעים בסוף, אחרי הגלות, בסוף הדרך. רחל נשארת בדרך, כואבת עם בניה את הדרך, בוכה איתם, מתפללת עליהם. וכמה חום ואהבה מקבלים בניה מהאמא המסורה שנמצאת איתם בדרך.

רחל מעניקה את החיבוק לו זקוקים בניה בדרך, ויעקב מעניק להם את התקווה. יעקב מחזיק בעוצמת האור שיתגלה בסוף. בן ימין. הוא מחזיק בו חזק, קורא לו בשם, כדי שזכורו, כדי שיעשה רושם בחיינו כעת.

"ויזרח לו השמש" - לרפאותו מצליעתו, ואמרו רז"ל שהאיר לו אור השמש שיאיר לעתיד, כמו שכתוב: וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא" (ר' נתן, מתוך ליקוטי הלכות).

אותו אור שיעקב אבינו מחזיק בו, מתחבר לאור הגדול שעתידי לבוא, והוא זה שמרפא אותו מצליעתו. והוא גם זה שירפא את בניו בשעה שילמדו להמשיך את דרכו של אביהם, ולהדליק נר קטן בימים חשוכים.

שירים אָאָרָג הרב יהושע אודרברג

מה היה ליעקב - שור או שה?
מה קודם למה?
כיצד השפיע המפגש עם עשׂו?
ואיזו דרך בעבודת ה' נלמד מכאן?

לא רק שֵׁה תָּמִים

תִּישִׁים רְחֵלִים וְכַבָּשִׁים
שִׁיכִים הֵם כָּלֵם
לְאֵב הַמְקַף כָּכֵר זְמַן מָה
אֲתַגְרִים רַבִּים, מְחוּץ וּמְפָנִים

וְלִקְרַאת אֲחִיו הֶבֶא לְהַרְגוֹ
מוֹצִיא הוּא פְתָאוֹם
בְּרֹאשׁ הַשִּׁירָה
דְּוָקָא אֶת שׁוּרוֹ

מָה מְסַמֵּן הָאֵב לְבָנִים
מָה הַהֶבְדֵּל
בֵּין עֲזִים לְשׁוּרִים?

כַּחֲסֵר דְּעָה
הוֹלֵךְ לוֹ הַצֵּאן,
בְּתַמִּימוֹת מַחְלָטָה
מִן נְאֻמֹּת גְּמוּרָה,
כִּזְהוּ הוּא הַשֵּׁה,
חֲסֵר רְצוֹן

וְהַשׁוּר
הוּא הַכּוֹחַ
הַיּוֹתוֹ גְּבוּר
'שִׁטְנוֹ שֶׁל עֵשׂו'
לֹא עוֹד חֲלָשָׁה יִפְגִּין
לֹא מְמַהֵר הוּא לְבָרֵךְ
גַּם לְמַלְחָמָה מוֹכֵן הוּא עֹכְשׁוֹ

אֵךְ לֹא בְּמָקוֹם תַּמִּימוֹת
לֹא מְלַבֵּשׁ הוּא כֶּעֶת בְּחִיצוֹנוּת
רַק יוֹדֵעַ הוּא לְהוֹצִיא לַפְעַל
מָה שְׁנֹדֵרֵשׁ מִמֶּנּוּ בְּכָל עֵת
בְּעִקְבֵיּוֹת

מתגעגעת
לחודש אדרגון?
שנה הבאה
את שם!

ימים אחרונים להרשמה
יום מיונים לתשפ"ז

פרטים באתר התנועה
תמר רכזת גיוס: 050-891-8767

השירי פרטים:

האדקטרה
שבת

בהתאם לאישור המצורף

בר מים אלקטרה
שבת למהדרין
מים חמים וקרים לכל השבת

סוף שנה

חיסול
מלאי
2025

מיחסני חשמל

☎ *5018

עד גמר המלאי בסניפים ובאתר לפחות 30 יחידות למכירה

היכל ל הנג

העיר בקושיות מקושיות שונות. בתגובה, בעל התניא התחיל לשיר לפנייהם את אחד הניגונים שלו המלאים דבקות. הניגון השפיע כל כך על החושים של השומעים עד שהתעוררו ברגש נשמתי רב עוצמה - כזה שהיה בו כדי לסלק את כל הקושיות והספקות מתוכם, שהרי כוחה של הנשמה הרוחנית רב לאין ערוך על מגבלות ההכנה האנושית...

בפעם אחרת, לפי המסופר, במענה לתלמידיו שקבלו בפניו שהם מתקשים בהבנת ספר התניא, ענה להם אדמו"ר חסידים להבין את התניא - זקוקים לנגינה חסידית... בדומה לזה ידוע הפתגם שאמר ר' הלל מפאריץ, מגדולי חסידיו חב"ד בדורות הראשונים: מי שאין לו חוש בנגינה - אין לו חוש בחסידות. עד כדי כך תפסה הנגינה מקום של חשיבות בקרב גדולי החסידות.

אני רוצה לפנות אליכם: למרות פער השנים ביניכם - שירי השמחה וניגוני הנשמה של שניכם מושמעים ברבבות בתים בארץ ובעולם ומעוררים את הלבבות ברגשות של תשובה

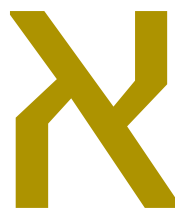
בה חיים עד ששבה והפכה לנחלת הכלל. העשורים האחרונים הציפו את המודעות בציבור הרחב להגותה של תורת החסידות, מסריה וניגוניה. עכשיו, ערב י"ט כסלו, נועדו יחד שלוש דמויות העומדות במרכזם של אירועי 'צמאה' בבנייני האומה. שניים מהם מבליים שעות על הבמה ומלהיבים בשירתם את ההמונים, הלא הם אמני הרגש אברהם פריד ומוטי שטיינמן. השלישי, לעומתם, נמצא לרוב מאחורי הקלעים. זהו יוזם ומנהל האירוע, הרב משה שילת, העומד גם מאחורי שורה ארוכה של מפעלים להפצת מעיינות החסידות בקרב קהלים מגוונים.

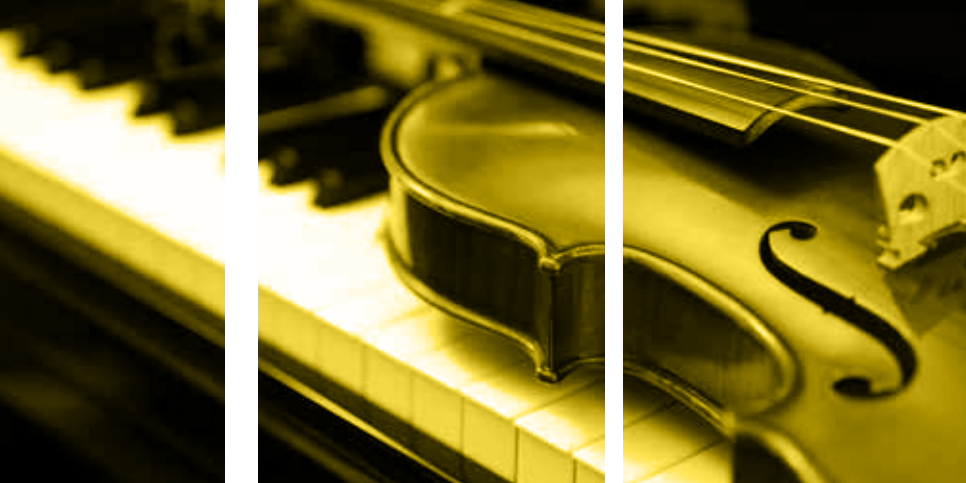
התחלת הדרך

הרב משה שילת: ידוע שהאדמו"ר הזקן בעל התניא עשה נפשות רבות לחסידות באמצעות כישרון השירה שלו. כך למשל, מסופר שכשהיה פעם בעיר שקלוב שהייתה מלאה גאונים וחכמים, הקיפו אותו אברכי

חד מסימני ההיכר המובהקים של עבודת ה' בדרך החסידות, היא השירה והנגינה. כבר בדורותיה הראשונים היו החסידים מרבים בניגונים, אם בשעת התפילה ואם במהלך התוועדות ושבת אחים גם יחד, כאשר גם את השימוש בכלי זמר גייסו כחלק בלתי נפרד מחיי עבודת ה' בשמחה.

אם לדייק, כמו בכל התחומים האחרים - גם בעניין השירה והנגינה לא חידשה החסידות דבר על מסורת ישראל, אלא רק גילתה, עוררה והחייתה מחדש את דרכי עבודת הבורא שכבר פורטו בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה לדורותיה. מאז ומקדם היו השירה והנגינה חלק אינטגרלי מהדבקות בה', כפי שנזכר בתנ"ך, בגמרא, בראשונים ובאחרונים. אלא שברבות השנים ועקב הצרות הרבות שהיו מנת חלקו של עם ישראל נחלשה הנגינה ונדחקה הצידה, עד שבאו הבעש"ט ותלמידיו והפיחו

ינה

איזה מפתח פותח את כל המנעולים, ואיך התיישבו השאלות של חכמי שקלוב • מה נכתב בחוזה המכתיע שנחתם בעיצומו של מופע בירושלים, ואיזה ניגון הציל יהודי רגע לפני שאבד לעם ישראל • בין חזרות לחזרות התיישבו שניים מאמני 'צמאה', אברהם פריד ומוטי שטיינמץ, לשיחה פתוחה עם הרב משה שילת, יוזם ומנהל שבוע החסידות בבנייני האומה • "עבורנו, 'צמאה' הוא פסגת השמחה של השנה, זמן שיא של התכרצות הנשמה"

הנגינה והשירה טבועות בי מילדות, ולפחות ארבעה דורות אחורנית התברכה משפחתי בבעלי-מנגנים מופלאים. סבא רבה, ר' יחיאל שטיינמץ, היה שר כבר אצל בעל האהבת ישראל' מויז'ניץ. אגב, ישנם שירים מועטים שהאדמו"ר האמרי חיים' הלחין, ואחד מהם הוא הניגון העמוק 'נפשנו'. האמרי חיים התבטא עליו כי הוא "הכניס לתוכו את לבו", והוא אמר שהוא יודע שזהו שיר טוב "כי זה ניגון הדבקות של ר' יחיאל שטיינמץ...".

סבי, ר' מנדל שטיינמץ, עורר מחדש את ניגוני ויז'ניץ העתיקים לאחר השואה, ודרכו השתמרו ניגונים רבים של החסידות שאבדו בימי המלחמה. אני זוכר בתור ילד את הסבא שר תמיד בשמחות המשפחתיות ניגונים עתיקים שנשכחו.

גם אבי שי' שר במקהלה של ויז'ניץ בערך 30 שנה, תחת שרביטו של המנצח החסידי ר' בנימין הרטמן. אתם יכולים כבר להבין עד כמה המוזיקה היא חלק בלתי נפרד מבית הוריי. עד היום, דרכי החסידות בבית עוברות

וכיסופים. האם תוכלו לחזור לתחילת הדרך - מהיכן התחיל החיבור האישי שלכם עם הניגון החסידי?

אברהם פריד: גדלתי בבית חסידי בשכונת קראון הייטס בברוקלין. כבר כילד צעיר שרתי במקהלת ילדים, וגם הפכתי לסולן המקהלה בניצוחו של הגנן החסידי ר' אליהו ליפסקר. באותן שנים היינו נוסעים כמקהלת 'אלי והילדים' לקהילות יהודיות ברחבי ארצות הברית, כדי לשיר בפניהם שירים יהודיים ולקרב את המשתתפים ליהדותם.

גם בבית הוריי, כמובן, הוקדש מקום מיוחד לניגון החסידי, אבל החיבור הגדול שלי לתחום התרחש בשנות לימודיי בשיבה, בהתוועדויות חברים. היינו יושבים שעות ארוכות ומנגנים יחד את ניגוני החסידים ואדמו"רי חב"ד, ניגונים שמעלים את המנגנים למקום גבוה ורוחני. שם הרגשתי את החיבור הפנימי שלי לעולם הניגון.

מוטי שטיינמץ: גדלתי במשפחה חסידיה שורשית בת שמונה דורות בחסידות ויז'ניץ.

צריך לזכור את זה: לא ניתן להפריד בין תורת החסידות לדרכי החסידות. החיבור של יהודי לקב"ה באמצעות לימוד החסידות, מתחזק ומתעצם כאשר הוא הולך בדרכיה, שהניגון הוא חלק מרכזי בהן. בכל חצרות החסידות ניתן לפגוש "זיצים" – בשם ובכינוי כזה או אחר – של דיבוק חברים, במהלכם יושבים יחד ומנגנים שעות ארוכות, כמו

הכיסופים של הקהל מציפים את האולם, והיחס שלי לכך הוא בהתאם.

שטיינמן: אמרה מפורסמת בחסידות מדברת על כך שהיכל הנגינה הוא הקרוב ביותר להיכל התשובה, או שהוא היכל התשובה בעצמו... אני רואה את זה במוחש: יהודים מצליחים להתעורר לתשובה אמיתית מתוך האזנה לניגונים חסידיים.

דרך הנגינה באופן תמידי, ובימי שמחה אבא שלי יושב בבית עם האקורדיון ומסביב לו בני המשפחה, ואנחנו יושבים שעות ארוכות ושרים יחד.

נוסף על משפחתי הקרובה, אצלנו בחצר ויזניץ משמשים הניגונים חלק בלתי נפרד מההוויה החסידית. האמרי חיים התבטא פעם כי אם כלל ישראל זהו הצבא של הקב"ה,

בלילות שבת או בימי שמחה אחרים. הניגון מרומם את הנשמה של המנגן ומחבר אותו אל הרוח. דמיינו לעצמכם איזו זכות נפלאה זו לשבת היום, בשנת תשפ"ו, ולשיר את אותו ניגון שניגן בעל התפילה מקוסוב אצל הבעל שם טוב! זה מדהים! הרי לכל אחד יש עליות וירידות, אנחנו לא מלאכים... אבל כשהוא שר ניגון כיסופים מעומק הנשמה – יהודי זוכר מאיפה הוא בא ולאן הוא הולך. הוא בנו של מלך מלכי המלכים, ותפקידו להאיר את אור השכינה עלי אדמות. עבורי, כמי שמוביל את השירה, יש להוסיף לתחושת ההתעוררות את רגש האחריות ותחושת השליחות – לגעת בלבבות של כל כך הרבה אנשים. זה לא דבר פשוט...

יעלזו חסידים

הרב שילת: לכל אחת מחצרות החסידות דרך משלה בעבודת ה' וסגנון מיוחד בניגוניה. ספרו לנו על הייחודיות בעיניכם שיש בניגוני חב"ד וויזניץ.

פריד: את העומק של ניגוני חב"ד יכולים להסביר המשפיעים וזקני החסידים... אבל כל מאזין יכול להתרשם בקלות מהקסם שבהם. גם בכמות, מדובר באוצר המכיל מאות ניגונים, מתוכם כשני שלישים ללא מילים – רק נעימות הנובעות ישיר מן הנשמה. בניגוני חב"ד יש מגוון סגנונות – שמחה וגעגוע, מארשים קצביים וניגוני התוועדות. הצד השווה שבהם שכולם יכולים לטווח אל תוך הנשמה, וכשהיודי שר אותם – הוא מתנקה מכל הרפש שדבק בו, מתרומם ושמח!

האירוע הזה התקיים לפני למעלה מ-40 שנה, כשנערכה בבנייני האומה חגיגת סיום המחזור הראשון של לימוד הרמב"ם היומי, בשנת תשמ"ה. עד אז לא הופעתי על במות גדולות מול אלפי אנשים, אבל הרבי העניק לי ברכה מיוחדת לרגל הנסיעה לאירוע הזה. התביישתי מאוד אבל כך עשיתי

חסידות ויזניץ זו התזמורת שלו... ובאמת כיום יש תפוצה רחבה מאוד לשירים של ויזניץ גם בקהלים אחרים ובחצרות אחרות.

הניגון – חלק מן התורה

הרב שילת: אמרה חסידית ידועה אומרת שלכל מנעול יש מפתח משלו, אבל לאומן יש מפתח כללי שבו הוא יכול לפתוח את כל המנעולים, וזהו הניגון (ספר השיחות תש"ו ע' 10). ובאמת רואים שהניגון מייצר שפה נשמית המדלגת על פערי גיל, שפה ומנטליות. זה דבר מעורר מאוד. תגידו, איזו אמרה חסידית הקשורה לתחום הנגינה מלווה אתכם?

פריד: ללא ספק, המילים שמלוות אותי לאורך שנות השירה שלי אלו המילים הידועות של בעל התניא: "הניגון – הוא קולמוס הנפש". כלומר, דרך הניגון ניתן להגיע למקומות עמוקים מאוד של הנפש, שאפילו באמצעות לימוד ודיבור לא ניתן להגיע אליהם.

זה כמובן מאוד דינמי. כאשר אני מתבקש לעלות לשיר בעשרת ימי תשובה, למשל, מלכתחילה הגישה היא כבובד ראש, וגם בחירת השירים ואופי השירה יהיו שקטים יותר. לעומת זאת, בשמחת בית השואבה, כשכולם נדרשים להגיע עם דליים ולמלא אותם בשמחה לכל השנה – כמו שהתבטאו אדמו"רי חב"ד – זה ודאי משפיע גם עלי, כמי שעומד על הבמה וצריך להביא את הרגש הזה אל הקהל. כך גם כשאני בא לאירועי 'צמאה' לרגל י"ט כסלו, אלו זמנים שבהם רגשות

היו רוקדים יחד, כתף אל כתף, במרכז בית המדרש. זה היה מחזה מרהיב, כמו המחול שעתיד הקב"ה לעשות לצדיקים לעתיד לבוא. אני זוכר גם את ההקפות בליל שמיני עצרת תשל"ח. עמדותי קרוב לרבי, ליד הקיר המזרחי של בית המדרש, והייתי יכול לראות היטב את פניו של הרבי. עד היום אני לא שוכח את הרגע בו אמרתי לחבר שלי: "תראה כמה הרבי חיוור", ואכן לאחר כמה רגעים הרבי עבר אירוע-לב קשה. כתוצאה מכך הוא נשאר תחת השגחה רפואית בחדרו למשך כמה שבועות, עד שהבריא ויצא אל הציבור בראש חודש כסלו שהפך מאז לעוד יום חג בין החסידים...

חוזה מיוחד במינו

הרב שילת: הבעש"ט היה בעל-מנגן גדול, כידוע, וגם חסידיו היו בעלי-מנגנים וחברו ניגונים: הצדיקים רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב, הסבא משפולי, רבי אהרן הגדול מקרלין ועוד.

בהזדמנות מסוימת הגדיר הרבי הר"צ כך: רבנו הזקן למד במזריטש, אצל המגיד, שלושה דברים: מיהו הקב"ה, מי הם ישראל – ישראל אורייתא וקב"ה כולא חד – ומה הוא ניגון... (שיחת חג הפסח תש"ו). זכות מיוחדת לשניכם, שהשירים שלכם עולים על שולחן מלכים, אצל גדולי ישראל ובפיהם של המוני יהודים. זכותם גם לשיר באירועים היסטוריים לאורך השנים האחרונות. נשמח לשמוע על אירוע או 'טיש' מיוחד שטבע בכם חותם.

שטיינמץ: ישנה חוויה מסוימת – דווקא מהתקופה האחרונה – שעדיין חרותה בי. זה היה בטיש של מוצאי חג השבועות האחרון בחצר ויז'ניץ. לאחר תקופה בה הרבי היה שרוי במצב רפואי מורכב ולא יצא לקהל, נערך הטיש הגדול בהשתתפות אלפים. בזמן ששרתי את הניגון המיוחד 'שים שלום' היה ממש חשמל באוויר, ועד היום אני מקבל תגובות מרגשות מחסידים ששהו שם עד כמה השירה נגעה בהם. פריד: לפני כמה שנים שרתי באירוע בירושלים. הקהל היה ממש

שטיינמץ: בחצר ויז'ניץ ישנם הניגונים המקוריים שלה, אבל תמיד כיבדו כל ניגון טוב... ולכן קיבלו שירים וניגונים רבים גם מחצרות אחרות. האמרי חיים היה אמן שירה בנשמתו, והוא קיבץ לשולחנו ניגונים של מלחינים אחרים מחסידויות שונות, ואפילו ניגונים מ'זמרת הארץ'. לדוגמה, השיר 'הייליגער שבת', שזהו שיר עממי-אידי, שברבות הימים הפך לניגון מן השורה בחסידות. כך גם כשהאמרי חיים הגיע לחצר חב"ד ושמע ניגון געגועים בהתוועדות, הכניס אותו להמנון הדגל של ויז'ניץ – 'יה ריבון'.

גם אצל ממשך דרכו הישועות משה' ראו אותה חיבה לניגון טוב, גם אם מקורו בשושלת אחרת. מדי ראש חודש הוא היה מקבל את המקהלה לחדרו, יחד עם יחידי סגולה מבין החסידים. אבא שלי סיפר לי, שפעם אחת שאל אחד המנגנים אם הוא יכול לנגן מאוצרותיה של חצר אחרת. ענה לו הישועות משה: "אני מקבל את כל הדגים שבים...". גם כיום, הרבי [האדמו"ר מויז'ניץ שליט"א] מביא לשולחנו הרבה מניגוני חב"ד, כמו ניגונים רבים אחרים שמעוררים את הלב. זו המטרה. הרב שילת: מוטי, שתף אותנו ביחסו של הרבי לעיסוקך כבעל-מנגן? שטיינמץ: כאמור, בחסידות ויז'ניץ הניגון תופס מקום מאוד מרכזי. לפני כ-13 שנים הורה לי הרבי להיכנס לתוך מקהלת ויז'ניץ, וזה היה אחד המקומות הראשונים בהם התחלתי את דרכי המוזיקלית. מאז זכיתי לגילויי חיבה מיוחדים מהרבי על השירה שלי. למשל, אני זוכר איך בסיום 'טיש' של סוכות עמדתי בצד הדרך, וכשהרבי יצא הוא פנה אלי ואמר לי 'ישר כוח' על השירה.

בחג סוכות האחרון טלפן אלי הגבאי של הרבי למחרת שמחת בית השואבה, לאחר שבאותו ערב שרתי בפני הרבי את 'נפשונו' של האמרי חיים. הגבאי סיפר לי שבזמן השירה הרבי פנה אלי ואמר לו "הנכד של יחיאל שר יפה!..."

הרבי רואה במוזיקה שליחות גדולה ודבר חיובי, והוא תמיד מעודד אותי להמשיך בשירה תוך כדי שמירה על הגבולות הרוחניים.

הרב שילת: אברמ'לה, ספר לנו על דברים שהיו בינך לבין הרבי מלובביץ' זי"ע ועל יחסו לעשיית המוזיקה שלך.

פריד: כשהייתי ילד קטן, בסביבות גיל 5, הוריי התגוררו באותו בניין בו התגוררה הרבנית חנה ע"ה, אימו של הרבי, וזכיתי לשיר בפניה שירים חסידיים. עם הזמן הבחנתי באיזה שעות מדי ערב הרבי מגיע לבקר את אימו, והייתי עומד ליד החלון או מחוץ לביתה ושר, וכך זכיתי שהרבי יעודד בידו לעברי...

עם השנים נכנסתי לעולם השירה וחשבתי להוציא לאור שירים ואלבומים לקהל הרחב. תהיתי בתוכי האם הדבר נכון והאם זה תפקידי, ואת התשובה הרגשתי שקיבלתי במהלך התוועדות עם הרבי. עמדתי על מקומי ובמוחי חלפו ההתלבטויות הללו שוב ושוב, ופתאום שמעתי את הרבי מדבר על גדולתה של הנשמה היהודית ועל כוחה הרב להשפיע על העולם כולו לטובה. הבנתי שיש בי כוח להעביר את המסרים שלמדתי מהרבי ואת המסרים של האמונה והיהדות בכלל, באמצעות שירה.

בעקבות זאת, האלבום הראשון שהוצאתי לאור נקרא 'אף יהודי לא יישאר מאחור!' – משפט שהרבי חזר עליו פעמים רבות בשיחותיו, המבוסס על הפסוק "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל". הייתי מדווח לרבי על נסיעותיי להופעות, והרבי עודד אותי להמשיך בכיוון הזה. בין השאר, הרבי הורה לי לפתוח ולסיים כל הופעה בנתינה לצדקה, וכך אני עושה עד היום.

באופן כללי, אני רואה בשירה שלי לא קריירה של פרנסה ופרסום אלא את השליחות שלי עלי אדמות, ואני משתדל שהכישרון שה' העניק לי ימלא את תכליתו – לעורר יהודים לתשובה ועבודת ה' בשמחה.

הרב שילת: היום השמח ביותר בשנה במחיצת הרבי זי"ע, היה שמחת תורה. כחסידי שגדל בשכונת קראון הייטס, בסמיכות לבית המדרש של הרבי, תאר בבקשה לקוראים מעט מאירועי שמחת תורה.

פריד: אצל הרבי ראו בבירור שימי שמיני עצרת ושמחת תורה הם ימים שונים לגמרי מכל יום אחר בשנה. הרבי שפע שמחה עצומה במשך 48 שעות ללא הפסקה, והצליח לשאוב את כל הקהל, אלפי אנשים, צעירים ומבוגרים, לתוכה. קשה לתאר ולהעביר לקוראים איזו הרגשה מיוחדת זו הייתה.

אחד הרגעים המיוחדים היה בעת ה'הקפות', כאשר הרבי וגיטו ע"ה

נְבִיעָה צֶפֶת

אולפנה תורנית בצמיחה

ט"ל מלאכות המשכן

התנדבות ועשייה למען הכלל

חקלאות ארצישראלית

לימוד תורת חיים ומפגש עם הלב

קבוצה משפחתית ויחס אישי לימוד ממוקד לבגרות ברמה גבוהה

למבקשות חיים של תורה וקדושה בככי אילותנו

תנאי פנימייה מעולים!

מוזמנת ליצור קשר לקבלת פרטים ותיאום ביקור 0547701016

סמינר תומר דבורה, דרך קקל 3, צפת

השנה כולה, כשאני רואה במו עיניי התפרצות מדהימה של כיסופים קדושים של רבבות אנשים שמתעוררים על ידי שירת נישגוני חב"ד.

נשמות מתעוררות

הרב שילת: הרבי הריי"צ התבטא שבכוחו של הניגון לחלץ את האדם גם מהבוץ העמוק ביותר. לנגינה החסידיית כוח מיוחד לפעול על נפש השומע. נשמח לשמוע מכם, מכלי ראשון, סיפורים ששמעתם על יהודים שהתקרבו ליהדות והתעוררו לתשובה לאחר ששמעו את השירה והניגונים שלכם.

שטיינמץ: אני חוזר ממש עכשיו מאירוע מיוחד שהתקיים בז'נבה. במהלך האירוע ניגש אלי שליח חב"ד ואמר לי בהתרגשות: "מוטי, איך לך מושג כמה יראת-שמיים השירה שלך מחדירה באנשים. ישנם יהודים אצלי בקהילה שאני מקדיש שעות רבות כדי לקדם אותם בלימוד תורה ובמצוות, אבל אני לא מרגיש שה'נקודה' כבר בוערת בהם. והנה, אחד מהיהודים הללו סיפר לי שבמהלך נסיעה ברכבו קפץ לו לפלייליט שיר שלך, והשיר עורר בו הרהור תשובה - ובאותו רגע הוא החליט לשנות את מסלול הנסיעה שלו ולהיכנס לבית חב"ד כשהוא מבקש ללמוד איתי...".

כמו כן, בחודש תשרי האחרון ניגש אלי תלמיד ישיבה בשטיבל ואמר לי: "אתה לא יודע, אבל בזכותך החיים שלי השתנו לגמרי... אני מגיע מבית רחוק מאוד מתורה ומצוות, וכל הקשר שלי עם היהדות התחיל בזכות השירים שלך...".

כמו כן, התרגשתי לשמוע את העדות האישית הזו באותה שעה, אבל בהמשך היום הדבר פרח מזכרוני. לאחר כמה ימים הגעתי לטיש סוכות בויז'ניץ. ניגש אלי אברך ואמר לי: "אתה זוכר את הסיפור של הבחור שהתקרב באמצעות השירים שלך?". לא הבנתי איך הוא מכיר את הסיפור, אבל הוא אמר לי שבאותו יום שמעו כמה אברכים את הסיפור בשטיבל והדבר השפיע עליהם מאוד. "את הסיפור הזה", אמר לי האברך, "תרשום על פתק ושים בכיס שלך. בכל פעם שתרגיש חלישות או חוסר חיות בשירה שלך, תפתח את הפתק ותזכור בסיפור המיוחד

למעלה מ-40 שנה, כשנערכה בבנייני האומה חגיגת סיום המחזור הראשון של לימוד הרמב"ם היומי, בשנת תשמ"ה. עד אז לא הופעתי על כמות גדולות מול אלפי אנשים, אבל הרבי העניק לי ברכה מיוחדת לרגל הנסיעה לאירוע הזה. התביישתי מאוד אבל כך עשייתי, וזו הייתה הפעם הראשונה בה הופעתי בפני קהל המונים שכזה, כשזו הייתה פתיחת הדרך שלי לכל העשייה המוזיקלית שלי.

כמה זה נפלא שאל המקום הזה בו התחלתי את דרכי אני חוזר מדי שנה בשנה במסגרת אירועי י"ט כסלו, להתוועדויות ומופעים המהווים בשבילי את פסגת השמחה של

בהתעוררות עצומה, ובעל השמחה ניגש אליי, כשלצידו שני עדים, וביקש לערוך חוזה ברי-תוקף בו יכתב שבביאת המשיח הוא יארח את סעודת קבלת הפנים למלך המשיח, ואני אהיה שם לשיר לרגל גאולת ישראל!

כמובן, לא יכולתי לסרב להצעה כזו, ומיד התיישבתי לחתום על החוזה. בעל השמחה הוסיף וגם שילם לי מקדמה על חשבון אותה הופעה, ואני בכל יום מייחל כבר לפרוע אותה ולשיר מול מלך המשיח! עד היום הזה שטר החוזה עודנו חתום ונמצא במשרד שלי... ישנה הופעה נוספת המרגשת אותי במיוחד כשאני נזכר בה. האירוע הזה התקיים לפני

את ההרכב המוזיקלי, אלא בא להתרומם, להתעלות, לרקוד ולשמוח בשמחה של מצווה. אני מרגיש שזו זכות עצומה בשבילי להיות שם על הבמה ולראות את ההמונים שרים את ניגוני בעל התניא ורוקדים לצלילי שירי חב"ד השמחים. בזמן השיא, בניגון ארבע בבות, אני מרגיש איך אפשר ממש להגיע ל"התפשטות הגשמיות", כמו שכתוב על החסידים הראשונים, להתמלא בגעגועים

'צמאה' הנערכים מדי שנה בימים הסמוכים ל"ט כסלו. הכרטיסים נחטפים מיד לאחר פתיחת המכירה, וההמונים ממלאים את ההיכל המרכזי והאולמות המסונפים לו. מהצד שלכם - בכובע האמנים המופיעים שם - איך אתם מסבירים את התופעה הזו?

שטיינמן: את מה שקורה ב'צמאה', לא רואים בשום אירוע זמר אחר. הקהל לא מגיע לצפות בזמרים אהובים או לשמוע

הזה. זה בוודאי ייתן לך כוחות להמשיך לשיר ולעורר יהודים לתשובה". ובאמת, אני בכל יום מרגיש את הזכות העצומה שה' זיכה אותי להיות שליח לחזק יהודים.

יש עוד הרבה סיפורים כאלו, את רובם מן הסתם לא אזכה לשמוע בעולם הזה, אבל אני מתפלל כל יום שהשירה שלי תיגע באנשים ותעורר בהם את הנקודה הפנימית.

פריד: לקראת חג הפורים האחרון נסעתי

לקב"ה ולהתנתק מהקרקע החומרית. בעיניי, ההצלחה של האירוע הזה היא בהנגשה של תורת החסידות לקהלים השונים. המשיח כבר אמר לבעל שם טוב שהוא יבוא "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה", והמפעל המיוחד הזה בראשותך, הרב שילת, מצליח לעשות זאת - להפיץ את המעיינות עצמם עד ל"חוצה", לכל יהודי באשר הוא. לכולם יש מקום תחת קורת הגג של 'צמאה'.

פריד: גם אני וגם הקהל העצום מחכים כל השנה לאירועים הללו. אם להגדיר את מה שמתרחש ב'צמאה', הרי שזו פנימיות עמוקה שבוקעת מעומק הלב, המוגשת בדרך עמוקה עם עטיפה חיצונית מוקפדת ומדויקת, עם מוזיקה איכותית ונגנים מקצועיים שפשוט עושים את העבודה.

להבנתי, סוד ההצלחה נעוץ ביכולת לקחת את האמצעים הגשמיים ביותר ולהעלות אותם לרוחניות הגבוהה ביותר. מצד אחד - ניגוני חב"ד הטהורים, ומצד שני - הטכנולוגיה החדשה וההפקה המקצועית, שביחד מצליחים ליצור אירוע מעורר מאין כמוהו. הנשמה של עם ישראל כיום מתגעגעת וכוספת לקונה. יש געגוע לרוחניות, לקדושה. יהודים צמאים לתורה ולחסידות, וזו הסיבה שאנשים מחכים לזה כל השנה: הם יודעים ששם הנשמה תרווה את צימאון הגעגוע! באופן אישי אני יכול לומר שאת השמחה שראיתי באירועי צמאה - לא ראיתי בשום מקום אחר בעולם!

**"את הסיפור הזה",
אמר לי האברך,
"תרשום על פתק
ושים בכיס שלך.
בכל פעם שתרגיש
חלישות או חוסר
חיות בשירה שלך,
תפתח את הפתק
ותיזכר בסיפור
המיוחד הזה. זה
בוודאי ייתן לך כוחות
להמשיך לשיר ולעורר
יהודים לתשובה"**

ללוס-אנג'לס. כשהייתי בבית הכנסת ניגש אלי אדם צעיר יחסית ואמר לי: "אני חייב לספר לך משהו. את שנות בגרותי העברתי כאן בארצות הברית, ולמרות שידעתי שאני יהודי, לא הייתה לזה משמעות רבה בחיי. עם הזמן הכרתי בחורה לא-יהודייה, ואחרי תקופה החלטנו להתחתן...

"אחד מחבריי, בחור דתי, נזעק לשמוע שאני עומד להתחתן עם גויה וכורת את הגזע היהודי שאני יושב עליו... הוא לא ידע איך בדיוק לדבר על ליבי ולהניא אותי מכך, אבל יום אחד הופתעתי לקבל ממנו את השיר "יאקוב". זה שיר המדבר על צעיר יהודי, כמוני, שנמצא הרחק מהבית החם, ומתמודד בניסיון של נישואין לגויה, רחמנא ליצלן". הוא המשיך ואמר לי: השיר המיוחד שאתה שרת במנגינה כה מיוחדת ובקול כל כך פנימי - תפס אותי לגמרי, והמילים ש"יאקוב" אומר לעצמו הדהדו באוזניים שלי: "דרך התורה אחת היא, ובדרך זו אצעד!..."

"בזכותך - סיים אותו צעיר - עזבתי את האישה הזו ולאחר תקופה התחתנתי כדת משה וישראל עם יהודייה כשרה, וכבר זכינו לכמה בנים ובנות הגדלים בדרך התורה..."

ראש השנה לכיסופים

הרב שילת: בשנים האחרונות כולם יודעים כי אם יש מקום וזמן בהם אפשר להתעלות בכיסופים וצימאון של קודש - אלו אירועים

הוא ייחפז באמירת המילים, יסתכל לצדדים ולא יהיה מרוכז כולו במילות התפילה עצמן. לעומת זאת, בתפילה באריכות אנחנו "חיים" את המילים של הסידור ומתחברים אליהן.

כך גם בעולם השירה והניגון. יש הרבה אנשים ששרים שירים, אבל לא כולם מתאחדים עם השיר. לחלק מהאנשים או הזמרים אין חיבור עמוק ומיוחד עם השיר והניגון שהם שרים, אלא יש כאן שני דברים נפרדים. כאשר אני נכנס לאולפן להקליט שיר חדש, אני מרגיש שאני צריך "להתפלל באריכות", להרגיש איך מילות השיר קשורות אלי, להתחבר לתוכן ולחשוב על מה בדיוק אני שר, וכך אני מצליח להרגיש את השירים באופן אישי.

אני נזכר בסיפור על זמר לא-יהודי שביצע על במה באירופה את מזמור כ"ג בתהילים: "ה' רועי לא אחסר". לאחר שסיים לשיר, נעמד יהודי מבוגר על הספסל באולם, ופתאום שמעו הנוכחים מפיו קול עדין שמבצע את אותו שיר בדיוק. הקול של היהודי המיס את לב הקהל שהתחיל לבכות מהתרגשות. הזמר הגוי היה מופתע לגמרי, הוא הזמין את היהודי לבמה ושאל אותו בפני כולם: "איך אתה מצליח לגעת כך באנשים? אני שרתי את אותו שיר ולא הצלחתי לרגש את הקהל כמוך!". ענה לו היהודי: "אתה מכיר את מזמור התהלים, ואני מכיר את הרועה עצמו... - ה' רועי לא אחסר...". כאן טמון ההבדל.

המהות לא משתנה

הרב שילת: בשירים שלך, מוטי, אפשר למצוא חיבור בין עיבודים חדשים לבין הנפש החסידית שלוקחת אותנו דורות אחרים. זה נראה שאתה רוצה לבטא שאין סתירה בין התקדמות הטכנולוגיה לבין ההידבקות למקור הניגון.

שטיינמן: האיכות של היום לא דומה לתקליטים הישנים של הדור הקודם. היום יש סאונד משופר, עיבודים חדשניים, אפשרויות הקלטה עדכניות וכלים משוכללים. אבל כל זה נועד רק לשפר את ההנגשה של הניגון אל השומע, ולא לפגוע חלילה בסגנון הנגינה החסידי והאותנטי.

ניגון חסידי הוא כמו יין שישן שרק משתבח עם הזמן. נכון שמפעם לפעם מוציאים את האוצר מהמרתף ומניחים אותו בכלי חדש, אבל המהות עצמה לא משתנה.

בעיניי, אני זוכה לשמור את הגחלת, להחזיר עטרה ליושנה ולשמור על היכל הנגינה הוותיק והטהור. גם באלבומים החדשים אני מקפיד לשלב שירים מהחצר החסידית הישנה. רק כך נוכל להעביר בצורה נכונה את עבודת ה' שהתבטאה בשירה של הדורות הקודמים אל הדורות הבאים.

פריד: אני מסכים עם כל מילה של ר' מוטי. יהי רצון, שכשם שאנחנו אומרים שירה בעולם הזה, כך נזכה לומר לפני הקב"ה שיר ושבח לימות המשיח ולחיי העולם הבא, כל אחד עם הניגון האישי והמיוחד לו. ■

שטיינמן: אני מאוד אוהב ומחובר לניגוני חב"ד בכלל, יש בהם הרבה עומק והתלהבות. אם לנקוט בדוגמאות ספציפיות, אני חושב שזה הניגון "אבינו מלכנו", "רחמנא", "אך לאלוקים" וכמובן ארבע בבות. כמו כן, אני מאוד מחובר לניגון שהזכרתי, שאצלנו בויז'ניץ אימצו אותו מחב"ד. הניגון המקורי הוא ניגון התוועדות ללא מילים, והוא ממש נוגע בנקודות הכי עמוקות בנפש... (ר' מוטי פוצח בניגון העמוק - מספר פ"ד ב'ספר הניגונים חב"ד', ומנגן אותו בקולו המיוחד). פריד: כאמור, אצלנו בבית שרו ניגונים בכל עת. היינו שומעים את תקליטי 'ניחור'ח' (ניגוני חסידי חב"ד), וכמובן היינו משתתפים בהתוועדויות של הרבי בבית המדרש 770 בהן הניגונים תפסו מקום נכבד. ניגוני חב"ד זורמים בדם שלי מילדות.

ניגון מיוחד שאני מחובר אליו הוא 'הניגון מפולטבה'. זה ניגון המבטא את הגעגועים של הנשמה להתקרב לבוראה. מבא לבא הניגון עולה ועולה, עד שהוא מתפרץ במעין זעקה שניתן לשמוע בה: "אבא! אני מתגעגע אליך". כך גם ידוע הניגון 'על הסלע הך' שהיה מהניגונים הקבועים בזמן ההקפות אצל הרבי בשמחת תורה, וגם שרתי גרסה מיוחדת שלו ב'צמאה'. אני אוהב את הקצב שלו ואת המילים הכל-כך מיוחדות שלו - להכות בסלע עד שיצאו המים החיים!

ואני תפילתי

הרב שילת: איך מתחברים לניגון, איך חיים אותו?...

פריד: שירה היא כמו תפילה. מה ההבדל בין תפילה רגילה לבין תפילה באריכות? כאשר אדם מתפלל רק כדי לצאת ידי חובה, לרוב

זה היה בטיש של מוצאי חג השבועות האחרון בחצר ויז'ניץ. לאחר תקופה בה הרבי היה שרוי במצב רפואי מורכב ולא יצא לקהל, נערך הטיש הגדול בהשתתפות אלפים. בזמן ששרתי את הניגון המיוחד 'שים שלום' היה ממש חשמל באוויר

הרב שילת: זאת באמת ההזדמנות להודות לעיריית ירושלים שתחת חסותה מתקיימים אירועי 'צמאה' כבר שנים רבות, ולהביע תודה מיוחדת לראש העיר מר משה ליאון, שדרך אגב יש לו גם הבנה בניגונים, ולראש האגף לתרבות תורנית ר' פנחס ארליך ואיתו ר' יעקב הלפרין שאינם חוסכים כל מאמץ בתמיכתם להצלחת האירועים.

אם כבר מדברים על ניגונים, איזה ניגון חב"ד חביב עליכם מאוד ואתם מרגישים כלפיו קרבה מיוחדת?

בעיית המחסור ברוח אדם

איתי אסמן

נולדנו יהודים, ואנחנו שייכים לעם היסטורי עתיק שמתחיל מהאבות והאמהות הקדושים, לאחר מכן ה' הוציא אותנו ממצרים, קיבלנו תורה במעמד הר סיני, נכנסנו לארץ ישראל, הקמנו כאן מלכות ובנינו מקדש - והכל בהשגחת ה' יתברך ופועלו.

כל שיח בחברה הישראלית שלא מתבסס על העובדות האלו, הוא שטחי וסופו ליבול כמו כל עץ שמתנתק ממקורות המים שלו. בניגוד לגויים, אצלנו עולם החול לא יכול להתקיים במנותק מהקודש, אין לנו מציאות של "עם ככל העמים" לא משנה כמה ארגוני שמאל רדיקלי ינסו לקדם זאת כאן במדינה, הם לעולם לא יצליחו, כי זה בניגוד לטבע הלאומי שלנו הבעיה המרכזית של המלחמה הזו היא לא בעיית כוח אדם, ואפילו לא מוח אדם. יש כאן בעיית רוח אדם. יש בכירים במערכת הביטחון שאין להם שום מושג מי זה עם ישראל והעניין האלוקי שנמצא בו. כשעם לא יודע מי הוא, הוא לא יכול לנצח את אויביו, אין לו תחושת צדק עצמי והוא לא מבין בשם מה נלחמים.

עד עכשיו שיבת ציון והתנועה הציונית היו מתוך אינטואיציה של הקמת מקלט בטוח לעם היהודי, ומתוך תודעה שחיה על אדי דלק. הדלק הסתיים, והוא לא יכול לינוק עוד ממקורות החול אלא אך ורק ממקורות הקודש. אם לא נחבר את העם היושב בציון למסורת ישראל, השסעים בחברה הישראלית חלילה רק ילכו ויגברו, והמלחמות חלילה יגמרו בהפסדים. אין לנו את הפריבילגיה לשבת בצד, יש לקחת חלק בשוויון בנטל הרוחני. "האחיכם יבואו ללמד תורה ואתם תשבו פה?"

יש לפתוח שיעורי תורה בכל מקום, להציע לנוער חילוני פיצה עם שיעור תורה ביום חמישי בערב ולפתח חברותא אחד. לפעולת הקירוב הכל יוצאים, אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה. זה הדבר היחיד שיביא בע"ה את הניצחון המוחלט.

asmanitai@gmail.com

לאחרונה פורסם ברשתות החברתיות סרטון של "פורום הורים מעורבים", ארגון של הורים הפועלים לתיקון מערכת החינוך, ובו רואים מראיין הפונה לאנשים ברחוב ושאל אותם שאלות פשוטות, כמו "מה הם שלושת הרגלים?", "על שם מי נקראת מדינת ישראל?" - והתשובות היו די מגמגמות. אך השיא היה בכך שמישהי התבקשה להשלים את הפסוק "שמע ישראל" ולא ידעה את ההמשך. יהודי שרואה את הדבר הזה לא יכול להשאר אדיש. המציאות העגומה הזו קורעת את הלב. לא מדובר באנשים בודדים אלא בתופעה רחבה מאוד של בורות וניכור לזהות היהודית.

מי התיר לך להשתמש מצבאות השם?

מצד אחד יש התערורות רוחנית גדולה מאוד, בעיקר לאחר המלחמה, אך מצד שני - הבורות חוגגת. כבר כתבתי כאן שלימודי הליכה האמיתיים של יהודים הם לימודי הזהות - התנ"ך, המשנה והתלמוד. בלי זה, יהודי מנותק לחלוטין מהיהדות שלו. אם הלב היהודי שלנו היה פועם, היינו צריכים לבכות על זה כל יום, או לפחות לתקן מספר ציבוריות במהלך השנה כדי לעשות חשבון נפש על השבר הנורא הזה. מאחר ולצערנו אנחנו לא במדרגה הרוחנית הזו - מה שגורר לנו הוא להשלים את החסר בעצמנו.

התופעות שמכנים "הקרע בעם" או "השסעים בחברה הישראלית" לא יפתרו על ידי פוליטיקאים ולא על ידי כל מיני ארגוני אחרות של קפה ומאפה עם הסכמות רחבות. הדרך היחידה לאחד את עם ישראל הוא על ידי חיבור לזהותו המקורית. כידוע בפנימיות התורה ובספרי החסידות - הנשמה שלנו היא אחת, אך הגופים מפורדים. כלומר מה שמאחד ביננו זה החומר, היצרים והתאוות. אך מה שמאחד אותנו הוא הזהות היהודית, ההבנה שאנחנו עם אחד, עם נשמה אחת ואלוקים אחד - אלוקי ישראל. אין קיצורי דרך. לא יעזור שנכתוב מתווה כזה או אחר ולא שנעשה אמנה חברתית של הסכמות. המכנה המשותף שלנו הוא עמוק והוא לא תלוי בהסכמה אנושית כזו או אחרת.

להצטרפות לקבוצת וואטסאפ של טיפ יומי לקירוב נא לשלוח הודעה ל-052-566-5005

גם אתם יכולים להפיץ תורה! להצטרפות לצעירי ראש יהודי 052-300-3900

מכירים בעלות תשובה או בדרך? הפנו אותן למדרשת שושנת אביב בתל אביב. יעל 053-367-3434

לראש יהודי דרושה מזכירה
דרישות התפקיד: < כושר ניהול > סדר וארגון < שליטה בתוכנות Google Workspace > < תקשורת בינאישית מעולה > ראש גדול < היכרות עם תוכנת אמינות-יתרון >
שליחת קו"ח: Office@ryehudi.com
וואטסאפ: 053-4360825

10 ספרי קומיקס ילדים ב-485 ₪
"הגיע הזמן"
כולל משלוח עד הבית
להזמנות: www.roschy.org
052-5665005 | 02-6791122

מתחזק/ת?
רוצה משפחה תורנית-ציונית איכותית באזורך שתלווה אותך בדרך ותיתן יד?
mithazkimyahad@gmail.com

בנימה אישית: אורי צוקר ישיבת לב חדש, שילה

משעמם???

לא רלוונטי?????
הצחקתם אותי!

על מה אנחנו מדברים?

התניא הוא ספר יסוד ביהדות שנותן דרך בהירה ומסודרת לעבודת ה', אבל לא תמיד קל להבין אותו.

לפני מספר שנים, כשהתבקשתי לכתוב טור על התניא, ראיתי שליצור פירוש מסודר שלא יצא כבד, אז משימה שגדולה עליי. לכן החלטתי ללכת על פורמט אחר - להתוועד על התניא.

לאורך הטורים לקחתי כל פעם משהו מהתניא, כשהמטרה הייתה להגיש אותו בצורה לא כבדה ושכיף לקרוא, עם כתיבה בסגנונות שונים, אבל שתישאר נאמנת למקור. הטור נקרא בשם החביב על מפגשי בני הנוער - המהווים את העולם שאני חי ביום-יום - פויקה.

לכתוב טור שבועי זה כמו פויקה. יושבים מסביב למדורה ולוקחים את הזמן כדי להתבונן בנקודה מסוימת. כל שבוע עומד לעצמו, בלי לחץ מהצורך להספיק או לראות את הכל. אפשר עכשיו לקחת משהו אחד ולהתוועד עליו.

כתיבה כזו היא סוג של מפגש שיש לו נחת. משבוע לשבוע רואים עוד חלק בתמונה, מגלים דברים חדשים וזוויות הסתכלות שונות.

לעומת זאת, ספר הוא כמו **על-האש**. הכל זמין כאן ועכשיו, מונח כמשהו מוכן, אין את הנחת של העיבוד השבועי האיטי. מצד שני הקצביות הזו מדליקה ובושרת, יש אקשן, יש קצב ומשהו מתקדם הלאה בלי לעצור. יש אש! כן, כמעט 230 שנה אחרי שאדמו"ר הזקן כתב אותו, התניא עדיין מעורר, רלוונטי ובעיקר בוער. ממש בוער.

צריך רק ללמוד לקרוא אותו. וזו בדיוק המטרה של הספר הזה: לפתוח שערים לתניא וללב, לנער את האבק... ולהתחיל לזוז.

למי הספר מתאים?

אליך, הנער/ה המתבגר/ת. עבורך, המדריך בישיבה שמבקש תוכן למפגשים הליליים עם החבר'ה. בדיוק בשבילך, ההורה שמחפש ספר מתנה שימצא מסילות לליבו של הילד בן העשרה. לך, עובד ה' מן השורה שרוצה לקרוא את התניא בשפה חדשה שמטווחת ישר לבטן הרכה. ולמעשה, לכל מי שעוסק בעולמם של בני נוער ורוצה למצוא את הדרך לחבר אותם, להדליק בהם ניצוץ שיהפוך ללהבה גדולה.

הניגון בן ארבע בבות לכה רבנו הגדול

Adagio molto religioso

בבא ראשונה

mf

נבנסים בשערים

ניגונים רגילים, ניגונים מכוונים, **וכתר כל הניגונים** • אם ה' הוא כלייכול, למה הוא סידר את **סדר ההשתלשלות?** לא היה יותר טוב בלעדיו?! • העולמות העליונים לא נמצאים רק אישם בממד הרוחני, הם חיים **כאן ועכשיו** בתוכנו • הפודקאסט 'הללו' מגיש פרק על ניגון ארבע בבות. מול המיקרופון: **הרב יצחק גינזבורג שליט"א, הרב אפרים דמיחובסקי** משפיע בישיבת כפר חב"ד, ואמן הקלרינט **חיליק פרנק** • הניגון שחוצה עולמות

הכתר של ניגוני בעל התניא, רבי שניאור זלמן מליאדי, ושל עולם הניגון החסידי בכלל. ניגון בעל ארבע 'בבות' - ארבעה שערים-חלקים, כנגד ארבעת העולמות הרוחניים: אצילות, בריאה, יצירה ועשייה.

החסידיים לא שרים את 'ארבע בבות' מתי שרוצים, אלא רק בזמנים מיוחדים - בימי התשובה של אלול-תשרי, בהתוועדויות מיוחדות של חגים חסידיים, וכאשר חתן וכלה נכנסים לחופה, ברגעים הכי קדושים שלהם. וגם בזמנים האלה - את הניגון הזה לא שרים סתם כך; שרים ניגון מיוחד לפניו וניגון מיוחד אחריו.

חיליק, כ'בעל מנגן' חסידי, אתה מבצע את הניגון בפרויקט 'צמאה' עם הקלרינט המפורסם שלך. מה אתה מרגיש כשאתה מנגן אותו? **חיליק פרנק:** גם בין הניגונים המכוונים

'הניגונים המכוונים'. יש ניגונים רבים שחוברו בידי חסידים - אלה ניגונים טובים, יפים, מעוררים לעבודת ה'. אבל 'ניגון מכוון' הוא ניגון שחובר בידי אדמו"ר, שכל תו בו מדויק ומכוון לעולמות העליונים וכל חלק בו מבטא דרגה רוחנית מיוחדת. כמו שדברי חסידות מגלים אלוקות, גם הניגון המכוון מגלה אלוקות.

מבפנים ומבחוץ

הפעם אנחנו עם 'ארבע בבות'. ניגון שלא צריך להסביר עד כמה הוא קדוש ומיוחד -

שנת תקכ"ד (1764). אברך בן 19 ושמו רבי שניאור זלמן - לימים אדמו"ר הזקן, בעל התניא - מגיע לעיירה מזריץ' והופך לתלמידו של רבי דוב בר, ה'מגיד', ממשיך דרכו של הבעל שם טוב. שם, במזריץ', הוא מחבר עשרה ניגונים. בהמשך, כשהוא מייסד את חסידות חב"ד והופך לרבי בעצמו, הוא ממשיך לשכלל ולדייק אותם.

לא רק תורתו החדשנית והעמוקה של רבי שניאור זלמן הפכה לנחלת הכלל, אלא גם הניגונים שלו. לצד התניא, 'שולחן ערוך הרב' ושאר ספרי החסידות מחייג הנפשות שהוא השאיר לנו, התפרסמו גם הניגונים שחיבר, כאשר 'ארבע בבות' הוא החשוב והמיוחד שבהם.

עשרת הניגונים של אדמו"ר הזקן הם חלק מרשימת הניגונים שנקראת בקרב החסידים

עצמם - כמוכן 'ארבע בבות' נחשב ל'כתר כל הניגונים'. כשם שאת הכתר חובשים על הראש והוא מקיף את הראש, גם הניגון הזה בדרך כלל הוא 'מקיף'; כמה שהוא ייכנס פנימה - תמיד הוא יישאר עליון ובלתי-נתפס. אני מתבטא כך אחרי שניגנתי את הניגון הזה אלפי פעמים - בחתונות, בהתוועדויות ובאירועים נוספים. בכל פעם הניגון מגיע מכיוון אחר ונוגע בנקודות שונות בנפש, באופן שאין ביכולתי לתאר. לאורך הדורות, אדמו"ר חב"ד פירשו בכתב ובעל פה את הניגון וגילו לנו מעט מהסוד הגדול שלו. תרגום המילה 'בכא' בארמית הוא שער, ואם כן ארבע בבות אלו ארבעה שערים. ארבעה חלקים יש בניגון, המכוונים כנגד ארבעת העולמות-הממדים המדוברים בתורת הסוד: אצילות, בריאה, יצירה, עשייה.

רבי שלום דובער מלובביץ', האדמו"ר החמישי של חב"ד, הקדיש שיחה ארוכה ומפורטת לביאור ארבעת השלבים האלה, וחלק גדול ממה שנדבר כאן מבוסס על דבריו ועל ביאורי בנו וממשיך דרכו, רבי יוסף יצחק מלובביץ', במכתב שכתב בנושא זה. ובכן, מה הם 'ארבעת העולמות'?

הרב אפרים דמיחובסקי:

לפי הקבלה, הקדוש ברוך הוא לא ברא את העולם שלנו באופן ישיר מכוחו האינ-סופי והבלתי-מוגבל; הוא צמצם את אותו אור אינ-סוף בהדרגה, באמצעות ארבעה עולמות רוחניים, שכל אחד מהם משתלשל מהשני - עד שנברא העולם הגשמי המוכר לנו.

אבל רגע: הרי אנחנו נמצאים כאן, בעולם הזה. איך אנחנו כלל מתחילים להתכתב עם דיבורים על עולמות עליונים יותר? מן הסתם, אדמו"ר הזקן לא הוריד לעולם את הניגון הזה כדי לגרום לנו לחוות 'עליית נשמה', לנסוק אל עולמות האינ-סוף ולשכוח מהמקום בו אנחנו נמצאים. העיסוק של אדמו"ר הזקן, ושל החסידות בכלל, בארבעת העולמות ובביאורם, נובע מהפוטנציאל העצום הטמון בהם לסייע לנו בעבודת ה' כאן, בעולם הנמוך ביותר.

אבל אם כך נשאל אחרת: איך יכול להיות שהקדוש ברוך הוא - המופשט, הבלתי-מוגבל והכל-יכול - בחר לברוא את העולם בדרך הצמצום וההדרגה הזו? למה הוא לא ברא אותו ישירות מכוחו האינ-סופי?

הרב דמיחובסקי: ברור שהקדוש ברוך הוא, הכל-יכול, היה יכול לברוא את העולם באופן של 'מאין ליש' מוחלט, ללא ירידה מסודרת מדרגה לדרגה. הרי למעשה, בין כה וכה העולם נברא יש מאין. אלא שאם העולמות לא היו נוצרים ומשתלשלים באופן מדרגה זה למטה מזה (בלשונו הקבלה והחסידות: 'סדר ההשתלשלות'), כל העולם היה מתנהל באופן של ביצוע משימות יבש, ללא כל קרבה נפשית פנימית בין הקדוש ברוך הוא לנבראים.

ואף מתבטל אליו באופן גבוה מהשגתו. כל זה מתאפשר כאשר הקדוש ברוך הוא מצמצם את עצמו באופן מדרג בסדר ההשתלשלות - ארבעה עולמות, שבתוך כל אחד מהם עשר ספירות.

כלומר: אנחנו, הנבראים המוגבלים, לא יכולים להבין איך סוף, לאהוב אינ-סוף, לחוש אינ-סוף, בטח שלא להתקרב לאינ-סוף. אז אם העולם היה נברא באופן ישיר מכוחו האינ-סופי של ה' - חוץ מלקיים את מצוותיו בפועל, לא היינו יכולים להתחבר אליו. לכן הקדוש ברוך הוא צמצם את עצמו.

הרב דמיחובסקי: בברכה הראשונה של תפילת העמידה אנחנו פונים לקדוש ברוך הוא במילים "האל הגדול, הגיבור והנורא". שואלים חז"ל, איך אפשר כלל לתאר את הקדוש ברוך הוא בתארים? הרי הוא אינ-סוף, וממילא כל תואר שנשייך אליו יחטא לאמת! והתשובה - על פי תורת הקבלה והחסידות - היא: הקדוש ברוך הוא בעצמו צמצם את עצמו להתבטא בעשר הספירות של עולם האצילות. אם כן, התארים "הגדול, הגיבור והנורא" מקבילים (בהתאמה) לספירות חסד, גבורה ותפארת של עולם האצילות, בהן בחר ה' לצמצם את עצמו, ומכך יונקים אנו את הרשות (והזכות) לתאר אותו בהם.

ובכן, הקדוש ברוך הוא עצמו - בוודאי נשאר מופשט, אינ-סופי וכל-יכול; אבל דרך האור שלו, שמאיר בעולם המוגבל שלנו באופן שניתן להכיל (כמו לדוגמה בעולמות ובספירות שאנחנו יכולים ללמוד עליהם), גם אנחנו יכולים להרגיש בנוכחותו; כמו, להבדיל, שאף אחד לא יכול לגעת בשמש, ואפילו לא להתקרב אליה יותר מדי, אבל כאשר האור שלה מגיע לעולם אפשר לחוש דרכו את הנוכחות של השמש עצמה.

הרב דמיחובסקי: אם כן, אם הקדוש ברוך הוא היה בורא את העולם בבת אחת, בלי הצמצום הזה, לא הייתה לנו יכולת לתאר אותו בשום תואר. ממילא גם השייכות והקירוב בין הקדוש ברוך הוא לנשמה לא היו יכולים להתקיים.

ההבדל בין העולמות עצמם - בין אצילות, לבריאה, לעשייה - הוא בדיוק במידת הצמצום, ביחס שבין הרגשת מציאותו של הקדוש ברוך הוא לבין הרגשת מציאות הנבראים באותו עולם. ככל שהעולם יותר גבוה, כך יותר מורגשת בו נוכחות ה', וככל שהוא יותר נמוך, כך יותר מורגשת בו נוכחות הנבראים.

העולם שלנו, עולם העשייה הגשמי, הוא הכי רחוק והכי נחות. אנחנו מרגישים את עצמנו כמציאות נפרדת לחלוטין מה'. יש

**הרב יצחק גינזבורג:
בחלק הראשון של הניגון, בו נמצאים בעולם העשייה, החוויה היא של "העתקה והזזה עצמית", כמו שכתוב "ויעתק משם", שאדם עוזב את מקומו הראשון ורוצה להגיע למקום אחר. זוהי תחילתה של עבודת ה'**

העניין הוא, שהקדוש ברוך הוא רוצה לא רק את הידיים והרגליים שלנו שיוקדשו לעשיית רצונו יתברך, אלא גם את הרגש, השכל ועצם הנפש שלנו - הוא רוצה שכולנו נהיה שלו! יהודי עובד את ה' כאשר הוא משיג את הקדוש ברוך הוא בשכלו, מרגיש אותו במידות לבו

לנו הנחת יסוד כאילו תמיד היינו כאן ואף אחד לא ברא אותנו. בקצה השני נמצא עולם האצילות, שנקרא גם 'עולם האחדות'. שם מרגישים "אין עוד מלבדו" כפשוטו, אין שום מציאות חוץ מהקדוש ברוך הוא. באמצע נמצאים עולמות הבריאה והיצירה. עולם הבריאה - כשמו כן הוא - ממנו מתחילים הנבראים להרגיש את המציאות שלהם, אבל עדיין הנוכחות העיקרית היא זו של הקדוש ברוך הוא. אחריו עולם היצירה, וגם עולם העשייה הרוחני, לפני העולם שלנו שהוא עולם העשייה הגשמי, כאשר ההבדלים הולכים ומתבהרים לפי מינון נוכחות ה' מול נוכחות הנבראים.

טיול בין עולמות

אדמו"ר הזקן התעסק בעולמות האלה, בתורתו ובניגוניו, לא כשכיל שאנחנו נעזוב את העולם הזה ונעלה לעולמות העליונים, אלא להפך - כדי שנגיש את הקדוש ברוך הוא כאן, בעולם הזה. הוא התכוון לגרום לנו לעבוד את ה' לא רק עם הידיים והרגליים, אלא באופן אמיתי - עם שכל, עם רגש, עם חיות והתלהבות. לשם כך הוא מביא את העולמות האלה אלינו, לתוך עבודת ה' היומיומית שלנו.

הרב דמיחובסקי: כל ספר התניא מבאר מה המניע של יהודי לעבודת ה'. מהי עבודת ה' - כתוב ב'שולחן ערוך'. אבל מה המניע? למה יהודי עובד את ה'? כל עוד הוא עובד את ה' בגלל שיש לו אינטרס מסוים בכך, זו כלל לא עבודת ה'. אם הוא עובד את ה' כי כך הרגיל אותו אביו, גם זו עדיין לא עבודת ה' אמיתית. המניע האמיתי של האדם לעבודת ה' היא דבקות נשמתו בקדוש ברוך הוא. הנשמה אוהבת את ה', רוצה להתקרב אליו, ויודעת שהדרך לכך היא רק באמצעות לימוד התורה וקיום המצוות.

ובעבודת ה' של יהודי יש דרגות המקבילות בדיוק לארבעת העולמות האלה.

הרב דמיחובסקי: נכון. יש דרגה שבה הנשמה פשוט אוהבת את ה' בטבע שלה. הדרגה הזו נקראת 'אהבה מסותרת' או 'דחילו ורחימו' (אהבה ויראה) טבעיים. אלא שהטבע הנשמתי הזה נסתר, במיוחד על ידי הגוף והנפש הבהמית, ועל יהודי מוטל לגלות אותו על ידי עבודתו. העבודה הזו שייכת לעולם שלנו, עולם העשייה.

בעולם היצירה הקדוש ברוך הוא צמצם את עצמו כך שיהיה נוכח באופן שיוכלו להרגיש בו. ובהתאם לכך, עבודת ה' רגשית, שמגיעה

הרב דמיחובסקי: הצדיק עובד את ה' באופן של מסירות נפש במשך כל חייו. אין לו כל חישוב רוחני - הוא לא עושה זאת לשם שלמותו האישית, וגם לא כדי לזכות ל'קרבת אלוקים' רגשית או שכלית. הוא בטל לגמרי לקדוש ברוך הוא ולרצונו. צדיק כזה, שעבודת ה' שלו היא בבחינת 'מרכבה' - משום שהוא בטל לה' כמו שהמרכבה בטלה לרוכב עליה - ה"מדור" שלו (כך נקרא המיקום הרוחני בתורת הסוד) הוא בעולם האצילות, שכולו רק ביטול לה'.

אבל מי מאיתנו יכול להגיד שאיזושהי דרגה מאלו שמנינו כאן רלוונטית לעבודת ה' שלו?

הרב דמיחובסקי: שאלה טובה. לכאורה מדובר כאן בדרגות גבוהות ביותר. אף על פי כן, הרבי מלובביץ' מסביר שבזמנים מיוחדים, של דבקות ושמחה יוצאות דופן, כגון יום כיפור, יהודי יכול להתעלות ולהיות שיך, לפחות לזמן מועט, גם לדרגות האלה. כלומר, גם מי שבדרך כלל נמצא בעולם העשייה, ועבודת ה' שלו שייכת לעולם העשייה או לעולם היצירה, יכול לפעמים להתעלות לעולם הבריאה, ואפילו לעולם האצילות.

לכך חתר אדמו"ר הזקן בייסוד דרך חסידות חב"ד, בתורתו - בעיקר בספר התניא - וגם בניגון הזה: לקרב את הקדוש ברוך הוא אלינו באמצעות ארבעת העולמות, שנקבל מושג כלשהו בעלייה מעולם לעולם בעבודת ה' האישית שלנו. לכן, לא פלא שהניגון העיקרי של אדמו"ר הזקן מכוון לארבעת העולמות.

העתקה < מרירות > רוממות < עליצות

כעת נצלול לניגון עצמו ונעלה יחד איתו, בבא אחרי בבא. חיליק פרנק יעזור לנו לקשר את תנועות הניגון לעולמות הרוחניים, והרב יצחק גינזבורג יסביר לנו את החוויה שבכל אחד מהעולמות.

פרנק: עולם העשייה הוא בעצם העולם שלנו, עולם השקר. כתוב בחסידות שהמילה 'עולם' היא מלשון 'העלם' - בעולם הקדוש ברוך הוא נעלם, לא גלוי. בהתאם לכך, הבבא הראשונה מתחילה עם כמה תווים שמבטאים את ההעלם הזה, במעין תהייה-זעקה שקטה שמרחפת על פני היקום כולו: ריבוננו של עולם, איפה אתה?

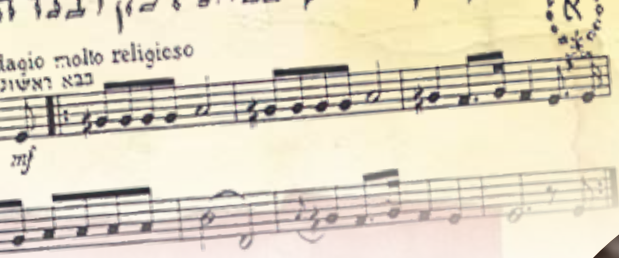
הרב יצחק גינזבורג: בחלק הראשון של הניגון, בו נמצאים בעולם העשייה, החוויה היא של "העתקה והזזה עצמית", כמו שכתוב "ויעתק משם", שאדם עוזב את מקומו הראשון ורוצה להגיע למקום אחר. זוהי תחילתה של עבודת ה' - אני לא מרוצה מעצמי כמו שאני עכשיו, ואני יודע שהדבר הראשון שאני צריך לעשות הוא לעזוב את המקום הנפשי העכשווי שלי ולהגיע למקום טוב יותר. זה

מהרגשות הטבעיים של הנשמה, שייכת לעולם היצירה, שהוא עולם הרגש.

למעלה מכך עומדת עבודת ה' שכלית, כאשר מתוך ההתבוננות השכלית בגדולת ה' מייצר יהודי רגשות חדשים של אהבת ה' ויראתו - רגשות שמקורם בשכל, ולא ברגש הטבעי של הנשמה. ועבודה זו שייכת לעולם הבריאה הגבוה יותר.

על עולם הבריאה כתוב בקבלה "בינה עילאה מקננת בכורסא" [הבינה העליונה מקננת בכורסא]. עדיין אין בו צמצום לרמת הרגש כשלעצמו, אלא רק לרגש כמו שהוא בנשמות ובמלאכים - רגש עצום, רגש של ביטול, שכל כולו תולדה של התבוננות שכלית. לכן, דרגת הנשמה של מי שעובד את ה' באופן של 'דחילו ורחימו' שכליים שייכת לעולם הבריאה.

ומעל הכל נמצאת עבודת ה' שנשמעת כמו שייכת לצדיקים גדולים בלבד - עבודת ה' של עולם האצילות.

תקווה טובה.

ומשם עולים לבכא השלישית, שמכוונת כנגד עולם הבריאה.

פרנק: כאן הניגון לא עולה בחיפוש או בצעקה, אלא הפוך - הוא יורד, יש כבר הרגשה נינוחה וגלויה יותר. בעולם הבריאה, עולם השכל, בו מרגישים את הקדוש ברוך הוא הרבה יותר חזק - כבר אין זעקה. יש תנועה של נינוחות והתרוממות הרוח.

הרב גינזבורג: המילה בה משתמשים אדמו"רי חב"ד כדי לתאר את השלב השלישי של הניגון, היא רוממות - הרגשת רוממות בנפש. על המשיח כתוב: "הנה ישכיל עבדי ירום ונשא ונבא מאד" - מתוך שכל ("ישכיל") הנפש מתרוממת ("ירום"), כלומר אני ממש נשאב. בשביל להגיע ליעד האמיתי, שהוא השלב הרביעי, אנחנו חייבים את הרוממות הזאת.

וכעת מגיעים לבכא הרביעית, שמכוונת כנגד עולם האצילות.

עולם האצילות הוא עולם האחדות, עולם של צדיקים. כאשר אדמו"רי חב"ד מתארים את החלק הזה בניגון, הם משתמשים בביטוי "עליצות הנפש".

פרנק: הביטוי "עליצות הנפש"

הרב אפרים דמיחובסקי:
העניין הוא, שהקדוש ברוך הוא רוצה לא רק את הידיים והרגליים שלנו שיוקדשו לעשיית רצונו יתברך, אלא גם את הרגש, השכל ועצם הנפש שלנו - הוא רוצה שכולנו נהיה שלו!

נקרא העתקה והזזה עצמית.

החלק הראשון של הניגון הוא כמו אדם שעוזב את המקום הקודם שלו בניסיון לעבור למקום טוב יותר. בעבודת ה', זוהי הרגשת מרירות של האדם על המקום שבו הוא נמצא, עולם העשייה, והבנה שלו שיש צורך להתקדם לעולם עליון יותר.

כאן מגיעה הבכא השנייה, שמכוונת כנגד עולם היצירה.

פרנק: עולם היצירה הוא גבוה יותר, וזה כבר עולם של מלאכים. גם למלאכים יש זעקה: "משרתיו שואלים זה לזה, איה מקום כבודו להעריצו?". יחד עם ההתעלות של האדם, שומעים ביתר שאת גם את זעקת המלאכים.

הרב גינזבורג: עולם היצירה הוא עולם של רגש. יש רגשות טובים, כמו שמחה או אהבה, אבל יש גם רגש שמרגיש לא הכי טוב - רגש של מרירות נפשית. בעולם היצירה האדם מבין כמה הוא רחוק מהקדוש ברוך הוא, האור והטוב המוחלט, והרגש שמתעורר מההבנה הזו נקרא מרירות. אבל יחד עם המרירות מאיר אור. על עולם היצירה כתוב "יוצר אור", והאור שמאיר בו הוא אור של

ב"ה

חדש!

אור וחיות נפשנו

שיעורים יסודיים בתורת החסידות ובעבודת ה' על פי דרכה מאת הגה"ח הרב אברהם מענדל וכטר שליט"א

להשיג ביריד החסידות של י"ט כסלו בבנייני האומה

שער לעבודה פנימית, מכין כלים לאורות שנקבל מהניגון. זה לא קונצרט, זו עבודה.

אולי באמת זה העניין: אדמו"ר הזקן הוריד לנו כזה ניגון מהעולמות העליונים ביותר, כדי שנוכל לפעמים לצאת מעצמנו ולהתחבר למקור. אבל המטרה היא לא נשמה בעולם האצילות, ואפילו לא הגעגועים והכיסופים לשם; היעד האמיתי הוא הנשמה בגוף, היהודי שעובד את ה' כאן למטה, בעולם הזה.

פרנק: הצמצום הזה, כאשר שרים את הניגון רק בזמנים מיוחדים ולאחר הכנה מתאימה, הוא חלק מהעניין שלנו בעולם העשייה: בעולם שלנו לא נמצאים כל הזמן במצב של התעלות ו"התפשטות הגשמיות". יש משפחה, ילדים, חברים, עבודה, בית כנסת – המון חיכוכים. לכן האדם חייב לעצמו את הרגעים האלה שבהם הוא מתקשר לעולמות העליונים, כדי לא לשקוע בביצה של העולם הזה ללא תקומה, ומאידך יש כאן הכוונה לא לנגן אותו בכל עת, אלא לשמור על החיים כמו שהם ולהאיר לתוכם את הניגון.

הניגון הזה, התכונות שלו והאופנים המסוימים שבהם שרים אותו, נותנים את ההארה ואת הכוח לקחת אותה לתוך החיים הפרטיים, בפרט כאשר כל אחד מקדיש זמן ומקום שהוא יודע שבהם הוא יכול להוריד לעצמו חלקים מאור האינסוף ממש, להאיר את הנשמה שלו. ■

עבודה, לא קונצרט

כמו שאמרנו, אדמו"רי חב"ד הקפידו והזהירו שלא לנגן את הניגון הזה סתם, אלא רק בזמנים מיוחדים, זמני עת רצון – בחגים, בתאריכים חסידיים, בזמן חופה. כמו כן, מדי שנה בל"ג בעומר, בהדלקת המסורתיות של החצרות החסידיות במירון, נוהגים לנגן את 'ארבע כבות' בעת ההדלקה.

פרנק: אם כל הזמן תנגן את זה ותהיה ב'רצוא', לא תהיה לך מזה תועלת. דווקא בגלל שיש בניגון הזה הרבה מהעניין של 'שוב' והצמצום – כשיודעים מתי לנגן אותו, ובעיקר מתי לא... – הניגון יכול לפעול בתוך הנפש הרבה יותר חזק מאשר אם עכשיו אני ב'אווירה' של עבודת ה' ו'בא לי' לנגן אותו... זה כלום. צריך לדעת את הגבול, לדעת את המידה, לא לרוץ יותר מדי קדימה, לעשות הרבה עבודה פנימית, הרבה עבודה נפשית, הרבה הכנות.

ולכן נהוג שלפני ניגון 'ארבע כבות' שרים כהכנה אליו ניגון מיוחד, שכשמו כן הוא – 'ניגון הכנה'.

פרנק: נכון, 'ארבע כבות' זה לא ניגון ששרים מיד. יש ניגון הכנה מקדים שפותח

מורגש מאוד בכבא הרביעית. כשמגיעים לשם לא רוצים לסיים, רק לשיר עוד ועוד ולהידבק. פתאום הנשמה רוצה לחזור לצור מחצבתה, לינוק עוד ועוד שפע ותענוג.

הרב גינזבורג: אדמו"ר הזקן ושאר אדמו"רי חב"ד בוחרים דווקא בביטוי הזה – "עליצות הנפש". בהרבה מהפסוקים בתנ"ך שבהם מוזכרת עליצות, היא הולכת יחד עם צדיקים. למה אני מדגיש את זה? בגלל שעולם האצילות, היעד שלנו, הוא עבודת הצדיק.

ואחרי הכבא הרביעית הניגון לא נגמר. יש קטע מעבר שמחזיר אותנו לבבות הקודמות.

פרנק: עד עכשיו רצנו למעלה, היינו בתנועה של 'רצוא'. עכשיו צריך לחזור למטה, צריך 'שוב'. אי אפשר בלי 'שוב'. אורות בלי כלים זה שום דבר, זו "שבירת הכלים". אנחנו צריכים לעשות כלים. ובכן, על ידי השלבים שניגנו קודם לכן עלינו והגענו ל'רצוא' מאוד גדול, ועכשיו אנחנו בונים כלי חדש שייכנסו בו אורות גדולים יותר.

אור למועדים

להאיר את המועדים עם מאמרי אדמו"ר הזקן בעל התניא, מבוארים בהסברה המרתקת של הרב עדין אבן-ישראל (שטיינזלץ)

ב"ה

להשיג ביריד החסידות של י"ט כסלו בבנייני האומה

הפקה: פרסומי ישראל

פארק הזה"ב

הנעה לכל המשפחה

ילד עד גיל 9
לא חוצה
כביש לבד

זאת חנוכה במתחם הסינמה סיטי, בירושלים רח' רבין 10

- סימולטורים • מציאות מדומה • הצגות
- מתחם של אגף התנועה במשטרת ישראל -
- רחפנים, אופנועים, מצלמות ועוד
- תיאטרון בובות • מיני קרטינג • זומבה
- חידון נושא פרסים • צילום מגנטים • מתנפחים
- סדנאות יצירה • מעגל מתופפים • סרטים
- בינות איבור • משחקי טריוויה - קליקרים
- מופע בלונים • הגרלת פרסים, הפתעות ועוד

יום שני
ב' טבת

22
לדצמבר

בין השעות:
11:30
עד
17:30

פרסומי ישראל | התוכנית כפופה לשינויים | האירוע בהימנעו עם משטרת ישראל

הכניסה לנרשמים בלבד!

דרך אתר tickchak.co.il • מס' המקומות מוגבל

**מה זה
חסידות?
הסעיף
הראשון
בשולחן
ערוך!**

היום הזה הוא לא שמחת חב"דניקים, וגם לא שמחה של אשכנזים או ספרדים או תימנים < המושג של "דירה בתחתונים" צריך לחדור למציאות של העולם כמו זריקה שגורמת לפרפור חדרים, לאטרף < בחור בכיתה ט' שלומד 20 דקות לפני התפילה מאמר של האדמו"ר הזקן לא מבין הכל, אבל לאט לאט זה חודר >> התועדות לקראת י"ט כסלו

קופצים, מבעבעים ומשתוללים. הבעל שם טוב הופיע בדורות - כולל הדור שלנו - שהולכים לקראת שינוי מאוד גדול בחיים של עם ישראל. אמנם כל הזמן עם ישראל מתפתח, אבל יש נקודות ציון בחיים של עם ישראל שהן נקודות ציון ארכימדיות. הכוונה היא שמהו מהותי קורה, משהו מהותי משתנה. כמו מתן תורה, כמו יציאת מצרים, כמו הכניסה לארץ ישראל, כמו היציאה לגלות, כמו השיבה מהגלות, כמו חנוכת בית המקדש השני, כמו חנוכה.

בתקופת ימי הביניים, בכל קהילות ישראל התגלו כוחות נפש עצומים ואדירים ואהבת תורה בוערת ועצומה, עד כדי כך שאבותינו בדורות ההם היו מסוגלים לשחוט את הילדים שלהם כדי שלא יהיו נוצרים, והם למדו תורה במסירות נפש שאנחנו בכלל לא מסוגלים להבין מה זה היה בדיוק.

אבל אז נהיה מצב שונה בתוך עם ישראל. יש לנו כלל שלפני שנולדת מדרגה חדשה יש העדר, המהר"ל קורא לזה: "העדר קודם להווייה". כדי להוליד משהו חדש, צריכים תמיד לשבור את

אנחנו נמצאים מספר ימים לפני י"ט בכסלו, וי"ט בכסלו זה תאריך שרוב האנשים שיושבים כאן לא גדלו איתו. זה לא חג שכתוב בשולחן ערוך, הוא גם לא כתוב אצל הבעל שם טוב, גם לא כתוב אצל גדולי ספרד, ובוודאי לא כתוב אצל אחינו הליטאים. אז כמו שאומרים בעולם: איפה י"ט כסלו פוגש אותנו? אולי בכלל הוא לא פוגש?

הדבר הראשון שאני רוצה לדבר עליו היום לקראת י"ט כסלו, זו הנקודה שהחסידות היא לא גימיק. מה זה גימיק? ביום חמישי בלילה אמרתם דפי גמרא בעל פה, וזה בוודאי עשה הרבה נחת רוח בשמיים. אין שום ספק. תוך כדי ששיננתם חילקו גם צ'ולנט. צ'ולנט זה גימיק. אף אחד לא אמר דפי גמרא בשביל הצ'ולנט, אבל צריך את זה, צריכים גם גימיקים.

כדי לנצח את היצר הרע בעולם הזה, צריך לדעת איך להתלבש בתוך הכלים שלו. זה נקרא ללבוש את הבגדים של עשיר. צריך לדעת איך לעשות את זה, להשתמש נכון בכל מיני גימיקים, ותמיד לשים לב שהבגדים לא יהיו יותר חזקים מהפנימיות שלנו. לכן צריך שהצ'ולנט לא יהיה יותר מדי טעים, והוא גם לא היה... אל חשש. כשהייתי בבני עקיבא, היה מאוד קשה להשיג את הסיכה המיוחדת של בני עקיבא. גם היה מאוד קשה לחבר אותה לחולצה, כי המחט הייתה ממש דפוקה והיא מיד הייתה נשברת... זה בסדר, צריכים עניבות וצריכים סיכות, אבל אם עושים את הסיכה גדולה מדי זה כבר בעיה. גימיקים זה חשוב, אבל צריך לדעת מה המקום שלהם.

בכל אופן, החסידות היא לא גימיק. היא לא הצגה.

הרבה פעמים אני מדפדף בעלונים ורואה פרסומות כאלו, ובנוסף אני גם מקבל כל הזמן מיילים מהסוג הזה, שיש אחד שיכול לבוא לשיבה לעשות לנו ערב התעוררות או אחד אחר שיוודע לעשות הרקדה מיוחדת - מישהו שבגיל ארבע נכרתו לו האצבעות, בגיל חמש הוא החליק עם האופניים ובגיל שמונה נתפס לו האף בדלת, והוא גם יודע לשיר שירי נשמה ולעורר את לב הכחורים לאבינו שבשמיים.

אני לא יודע אם זה גימיק, אבל זאת התייחסות חיצונית.

פעם הביאו אותי לשיבה מסוימת להתוועד עם הבחורים. למה זה קצת גרם לי פדיחה? כי ראש השיבה והר"מים שם נמצאים בראש אחר. מבחינתם הם מביאים שחקן כושי ש"ישחקו הנערים לפנינו". זה דבר טוב בפני עצמו, אבל זאת לא המטרה שלנו.

משהו גדול קורה

עד עכשיו ניסינו להסביר מה לא, אבל בואו נשאל באופן כללי: מה זה כן חסידות?

התשובה היא, שחסידות זה הסעיף הראשון בשולחן ערוך.

בסעיף הראשון בשולחן ערוך כתוב שצריך לחיות בתודעה של "שיוויון ה' לנגדי תמיד", והחסידות מבארת לנו בדעת, בלמידה, את מציאות ה' בעולם בצורה שנוכל לחיות את זה באופן מוחשי. לחיות את מציאות ה' בחיים שלנו, ולהיות בנקודה הזאת שנקראת "שיוויון ה' לנגדי תמיד" - לכאורה זה דבר מוסכם ופשוט לכל האנשים. ברוב בתי הכנסת, מעל העמוד של החזן יש פלקט של "שיוויון ה'". אבל בין ההסכמה הכללית לבין המצב בו זה חרות על ליבי ואני חדר לגמרי בנקודה הזאת - יש פער גדול.

כדי להצליח לחשוב כל הזמן מה ה' חשוב עכשיו, מה ה' רוצה ממני, שזה יהיה מולי ואני אחיה את זה עד כדי להיות "טופח על מנת להטפוח" - בשביל זה צריך אור מיוחד, להבה מיוחדת.

ככיריים שיש לכולנו במטבח יש כמה להבות: יש להבה קטנה, יש להבה בינונית ויש להבה גדולה. כשרוצים שמשוהו יבעבע באמת, כשאדם מגיע חמש דקות לפני שבת והוא צריך להרתיע את הדגים שלו כדי שהם יהיו חמים אש וכשאשתו תפתח את הסיר היא תראה שיוצאים מלא אדים - צריך להשתמש בלהבה גדולה. את זה אי אפשר לעשות על הלהבה הקטנה, מניסיון. בשביל זה צריך להדליק את הלהבה הכי גדולה, ותוך חמש דקות כל הדגים

הקודם. כמוכן, לא צריכים לשבור אותו לגמרי חס ושלום. רבי לוי יצחק מברדיצ'ב מסביר את זה במשל שאם יש כדים קטנים ורוצים לבנות כד גדול וצריכים בשביל זה חומר, שוברים כמה כדים קטנים וטוחנים אותם, ומהחומר הזה אפשר לבנות כד גדול. ובכן, כדי לבנות כד גדול יש העדר שמוליד את המדרגה החדשה. בשלב הזה הגיע הבעל שם טוב. הוא הרגיש שאנחנו הולכים בצעדים גדולים מאוד לקראת הגאולה השלמה. הוא רצה גם לבוא לארץ ישראל, הוא ניסה לעשות את זה ובעקבותיו התחילו לעלות לארץ ישראל מגדולי התלמידים שלו, בגלל שהם רצו להחיש את הגאולה. במקביל, גם תלמידי הגר"א באו לארץ ישראל כהכנה

תמיד? או שאולי זה מוקדם מדי, אולי זה לא אמיתי מספיק, אולי זה עדיין רק חיצוני...

כשבי"ט כסלו האדמו"ר הזקן השתחרר מהכלא, זה לא רק עוד צדיק שהשתחרר מהכלא, אלא זה באמת שינוי ממש בעולם, וממילא השמחה שלנו היא על השינוי שקרה בעולם.

מה בדיוק השינוי? שה' הסכים ביד הצדיקים, ביד התלמידים שלו כביכול, להוריד את האורות הגדולים האלו לעולם. התלמידים הצליחו לחולל מהפך אצל ה'רבי' שלהם, אצל ה' יתברך, שמהשמיים יסכימו להעניק אורות גדולים לעם ישראל. אורות כאלו גדולים שאתם אנחנו יכולים לחיות חיים אחרים לגמרי.

האורות האלה כוללים המון פרטים: ספרים של לימוד, שירים וניגונים, תורות גדולות, יכולת להתבונן בתוך מצוות ולהסתכל בפנימיות שלהן.

כשאנחנו רוצים קצת להגדיר לעצמנו איך נראה חסיד, אפשר להגיד שאנחנו רואים אותו עם גארטל ופאות, אבל זה חיצוני. האמת היא שכשפוגשים יהודי חסידי אנחנו מרגישים אצלו את החיות האלוקית, את אור ה' שמאיר בו מתוך כך שהוא שייך לעולם החסידות - עד שזה חודר גם בתוך המציאות המעשית שלו.

אדמו"ר הזקן אומר לנו בפרק ל' בתניא שאדם צריך להיות "שפל רוח בפני כל אדם". אצל חסיד, אצל מי שיודע מה זו נשמה של יהודי ולומד איך היא יורדת לעולם ובאזו מדרגה היא נמצאת - כשהוא לומד את זה באמיתיות, ברור שכאשר הוא נפגש עם יהודי אחר הנקודה הזאת שהוא שפל רוח בפני כל אדם מוקרנת החוצה, כי לכל אדם מישראל יש נשמה שהיא "חלק אלוה ממעל ממש".

כשיהודי לומד על זה עוד פעם ועוד פעם, ומשתדל לחיות את זה לגמרי עד שההבנה שה' נמצא בתוך העולם תחדור לו לתוך הוורידים, המציאות שלו משתנה. כשמעמיקים ביסודות האלו ועוסקים בהבנה שלמה של כל הפרטים שלהם - איך ה' מתגלה בעולם, מה זו 'השגחה פרטית' ואיך זה קורה בעולם בפועל, איך מתבטא הקשר של האדם עם ה' - מתוך זה זוכים שהתפילה שלנו, תהיה אחרת, כי כך באמת אפשר להרגיש שעומדים לפני ה',

לגאולה השלמה - בעל פאת השולחן ושאר תלמידי הגר"א - זה היה עיקר המגמה שלהם, והם מסרו את נפשם כאן בדברים קשים מאוד. אבל רגע, לפני שנולדת ממש המדרגה החדשה של הגאולה צריך שאנחנו נהיה שייכים למדרגה הזאת.

מהי המדרגה של הגאולה? ש"לא יהיה עסק כל העולם", כמו שאומר הרמב"ם, "אלא לדעת את ה' בלבד". לא שום דבר אחר. "כל העולם" הכוונה גם הגויים, ככה הרבי מלובביץ' מסביר. העסק של כל העולם כולו יהיה לדעת את ה'.

מצב כזה בו לא יימצא אפילו סיני או ישמעאלי או איזה אינדונזי אחד שיהיה להם עסק בעולם חוץ מלדעת את ה' - יכול לקרות רק על ידי שמציאות ה' תחדור למציאות של העולם, פי מיליון מהמציאות הרגילה. שהמושג של "דירה בתתונים" יחדור למציאות של העולם כמו זריקה שגורמת לפרפור חדרים, לאטרף.

הבעל שם טוב והתלמידים שלו שבאו אחריו - שה' בחר בהם בשביל העניין הזה - התפקיד שלהם היה להצליח לגרום לכזאת ידיעת ה'. ידיעת תורה פנימית שמבארת את התורה בעומק-עומקים שלה - מה זו נשמה של יהודי בנקודה הפנימית שלה, מה זו מציאות ה' בעולם בעניין הפנימי שלה - בצורה כל כך חזקה, עד שהיא תביא בסוף את העולם למצב שהוא יהיה חדור בהכרת ה'. ההלכה הזאת לא שונה מכל הלכה אחרת ברמב"ם. הלכה למעשה, "ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד" - זאת המדרגה שאנחנו מחכים לה.

אבל בשביל זה צריך להוריד אור בעולם.

שמחת הדור

כל זה קשור ליי"ט כסלו. ביי"ט כסלו היה כביכול דין בשמיים: האם אנחנו זכאים לאור הזה? האם מגיע לנו באמת לטעום ממנו? האם העולם נמצא במדרגה שבאמת הוא יכול לעשות צעדים משמעותיים לקראת הגאולה ולהתקדם למציאות הזאת של "שיווית ה' לנגדי

חדש!

תובנות מהרבי לחיי היומיום

50 תובנות לחיים מאושרים מהרבי מלובביץ' מאת הרב אריק מלכיאלי

להרגיש שה' נמצא כאן.

אצל יהודי כזה, ממילא אהבת ישראל שלו אחרת, התפילה שלו אחרת, החיות שלו במצוות אחרת.

כדי להבין את זה יותר ניכנס רגע לראש של לא-חסיד. זה לא שבאמת מעניינת אותנו ההגדרה מיהו לא-חסיד, אנחנו אומרים את ההגדרות רק בשביל עצמנו.

כשמי שאינו חסיד רואה חסיד מתרגש בתפילה, הוא אומר לעצמו: "מה הוא מתלהב כל כך? מה כבר קרה?" אבל נכון, באמת זה ההבדל. החסיד באמת מתלהב כי הוא חי את זה. כמוכן, אם הוא מתלהב רק בחיצוניות – זאת בעיה, ועל זה היה הקטרוג נגד החסידות. הקטרוג הוא שאם בסוף זו רק הצגה, זה יותר גרוע מהכל. אבל אם מתוך ההצגה הזאת מגיעים פנימה? טוב, גם בזה חל הכלל "אחרי המעשים נמשכים הלבבות".

אני לא חושב שבחור בכיתה ט' שלומד 20 דקות לפני התפילה מאמר של האדמו"ר הזקן מבין הכל באותו רגע והכל נכנס לו ישר לתוך הלב. לא. זה לא קורה גם לי, וגם לא לאנשים יותר מבוגרים ממני. אבל אני כן חושב שלאט לאט זה חודר, לאט לאט זה עושה שינוי בתוך הנפש של האדם.

השמחה שלנו ביום הזה היא לא שמחת חב"דניקים, היא גם לא שמחה של אשכנזים או ספרדים או תימנים, היא שמחת דורנו. מה זה אומר שמחת דורנו? שביום הזה אנחנו מודים לה' שאנחנו דור שהולך ומתקרב עוד יותר לגאולה, והמעיינות האלה נותנים לנו חיות בעבודת ה'. המשיח אמר לבעל שם טוב שהוא יבוא "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה". מעיין זה מקור מים שהוא חי, שהוא כל הזמן זורם ונובע מהמקור. זה ההבדל בין מעיין למקווה. המעיינות הפנימיים האלו נותנים לנו חיות בעבודת ה', מתוך לימוד, מתוך התבוננות, מתוך חשיבה.

בי"ט כסלו כולם יכולים לשמוח, גם אם הם לא חב"דניקים, וגם אם הם חושבים שהם לא מהפלג החסידי – אבל הם מהפלג של היהודים שרוצים להיות עובדי ה', ועל זה אנחנו שמחים. ■

ב"ה

חדש!
ספר שמואל

לחיות עם הנביאים לאור תורת החסידות

ביאורי חסידות לנ"ך בשפה ברורה
מאת המשפיע הרב אשר פרקש שליט"א

להשיג ביריד החסידות
של י"ט כסלו
בבנייני האומה

למה אצל החסידים עושים כזה עניין מההתוועדויות?

מפני שמקיימים בזה מצוות עשה מדאורייתא, שהרמב"ם מונה אותה בספר המצוות כמצוות עשה שישית - היא הדבקות בו יתברך. ואמרו חז"ל, וכי אפשר להידבק במי שהוא אש אוכלה? אלא הידבק בחכמים ובתלמידיהם.

אחת מדרכי הדבקות הללו היא "להתחבר עם החכמים ולהתיחד עמהם ולהתמיד בשיבתם, בכל אופן מאופני העבודה והחברה, במאכל ובמשתה והעסק". וכמובן שבמשתה אין הכוונה למיץ פטל... אלא "גדולה לגימה שמקרכת". זוהי הדבקות בתלמידי חכמים, שכשמקיימים אותה דבקים על ידי כך בה' יתברך בעצמו, מפני שזהו הביטוי העליון של ה' במציאות.

מה המסר הכי חשוב של ספר התניא?

באופן הגלוי, המסר הוא שאדם לא יצפה להיות צדיק - כלומר נמשך רק אל הטוב האלוקי ומואס לגמרי ברע, אלא יידע שהקדוש ברוך הוא ברא גם דמויות, שהן רוב העולם, שאצלן דווקא המאבק עם הנטייה הבהמית שאינה מתהפכת ונמוגה - הוא הטעם העליון שהקב"ה רוצה בו. ולכן, גם אם כל ימיו אדם נלחם ביצר, הוא זוכה לרומם את כבוד השם יותר מהכול. וזה לא כמו דעת רוב בני האדם, שאם אחרי מלחמה רבה אני עדיין צריך להמשיך להילחם, סימן שהפסדתי בקרב. אולם מעבר לזה, ספר התניא תוכו רצוף אהבה ויראה ודעת אלוקים עליונה, שמלהיבה ומעוררת דבקות וחפיצה בה' עד כדי ביטול במציאות.

איך ישתנו חיי אם אתחיל ללמוד חסידות?

אפילו מעט אור אלוקי מכריע ומהפך את כל המציאות. שהרי לא רק שהאור האלוקי איננו חלק מתוך המציאות אלא שהוא נמצא מעליה לגמרי, יתר על כן, הוא המחיה ומעמיד את כל המציאות. וכשמכירים בשרש מרימים הכול לשורשו. וככל שאדם תוקע מחשבתו ביתר שאת במחשבות האלוקיות, כך הוא זוכה שיתהפכו כל חייו לטובה.

ת.ד. 52589 רמת גן < העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר qarov.elecha@gmail.com קרוב אליך • לפרסום: 052-4061065

קרוב אליך

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

פגישות עם התניא מוח שליט על הלב

מסע משותף אל תוך התניא
בדרך מהנה ומרגשת.

המפגשים עוסקים בפרקים ט"ז
שבספר התניא.

מאת הרב שמואל רסקין

להשיג ביריד חסידות
של י"ט כסלו
בבנייני האומה